

PARTER

Kärande

Kapitalgruppen i Skandinavien AB, 556808-5202
Södra Brunnsvägen 70
253 60 Ramlösa

Ombud: Jur.kand. Henrik Johansson
Henrik Johansson, Juridisk byrå
Karvatvägen 94
FI-668 00 Oravais
Finland

Ombud: Advokaten Carl Ridderstråle
Advokatfirman Carl Ridderstråle AB
Öja Tyskvägen 4
795 95 Vikarbyn

Svarande

Småspararguiden Sverige AB, 559033-5526
c/o Patrick Siegbahn
Erik Dahlbergsgatan 49
115 57 Stockholm

Ombud: Advokaterna Magnus Eriksson och Malin Persson
Kastell Advokatbyrå AB
Box 7169
103 88 Stockholm

DOMSLUT

1. Patent- och marknadsdomstolen förbjuder Småspararguiden Sverige AB, vid vite om 500 000 kr, att vid marknadsföring av ekonomisk rådgivning använda det påtalade inlägget som framgår av domsbilaga 1, eller inlägg med väsentligen samma utformning.
2. Patent- och marknadsdomstolen avslår Kapitalgruppen i Skandinavien AB:s yrkande om skadestånd.

3. Patent- och marknadsdomstolen förpliktar Småspararguiden Sverige AB att ersätta Kapitalgruppen i Skandinavien AB för dess rättegångskostnad med 423 057 kr, varav 419 333 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635), från dagen för denna dom till dess betalning sker.

  4. Sekretessbestämmelsen i 36 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på uppgifterna i aktbilaga 198 samt uppgifterna under förhör med Teodor Dencker och Patrick Siegbahn som lagts fram vid huvudförhandlingen inom stängda dörrar.
-

BAKGRUND

Kapitalgruppen i Skandinavien AB (Kapitalgruppen) har varit verksamt sedan 2010 och bedriver ekonomisk rådgivning. Småspararguiden Sverige AB (Småspararguiden) bildades under 2015 och dess verksamhet består av bl.a. rådgivning och folkbildning.

Småspararguiden publicerade den 26 maj 2021 ett inlägg med rubriken ”Varning för Kapitalgruppen” på sin webbplats www.smaspararguiden.se. Innehållet i inlägget ändrades senare i en uppdaterad publicering. Den ursprungliga utformningen av inlägget vid publiceringen den 26 maj 2021 benämns här efter ”Inlägget” och framgår av domsbilaga 1. Vid tidpunkten för publiceringen av Inlägget hade Småspararguiden ett utgivningsbevis för periodisk skrift, utfärdat den 5 juli 2017 av Patent- och registreringsverket (PRV). Något utgivningsbevis för Småspararguidens webbplats fanns dock inte vid denna tidpunkt. Småspararguiden ansökte senare om ett sådant bevis hos Myndigheten för press, radio och tv (MPRT), vilket utfärdades den 21 februari 2022.

Kapitalgruppen väckte den 18 november 2021 talan mot Småspararguiden med anledning av Inlägget. Frågorna i målet är om Inlägget utgör marknadsföring och om det i sådant fall är fråga om otillbörlig marknadsföring som kan föranleda vitesförbud och skadestånd.

Småspararguiden begärde att Patent- och marknadsdomstolen genom mellandom skulle pröva frågan om Inlägget är att bedöma som marknadsföring. Kapitalgruppen motsatte sig Småspararguidens begäran. Domstolen avslag i beslut den 8 april 2022 Småspararguidens begäran.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Kapitalgruppen har yrkat att Patent- och marknadsdomstolen ska

- 1) vid vite om 2 000 000 kr förbjuda Småspararguiden

- a) *i första hand* att publicera eller sprida Inlägget, eller annan liknande framställning, och
  - b) *i andra hand* att använda vart och ett av de 33 påståenden, illustrationer och framställningar som anges i bilaga 2 till denna dom, samt påståenden, illustrationer och framställningar med väsentligen samma innebörd, tillsammans eller var för sig, i marknadsföring som berör Kapitalgruppen, eller i vart fall i Inlägget.
- 2) förplikta Småspararguiden att utge skadestånd till Kapitalgruppen med 1 800 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 7 december 2021 till dess betalning sker.

Småspararguiden har bestritt Kapitalgruppens yrkanden. Vad gäller yrkat skadestånd har Småspararguiden inte vitsordat något belopp som skäligt, men vitsordat sättet att beräkna ränta.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

GRUNDER

Kapitalgruppen

Marknadsföringslagens tillämpningsområde

Småspararguidens publicering av Inlägget har skett i kommersiell verksamhet med avkastningsfrämjande syfte och funktion samt haft rent kommersiella förhållanden till föremål. Publiceringen av Inlägget utgör marknadsföring för vilken marknadsföringslagen (2008:486) är tillämplig. I vart fall utgör delar av Inlägget marknadsföring och marknadsföringslagen är tillämplig på de delarna.

Otillbörlig marknadsföring

Inlägget innehåller felaktiga uppgifter, irrelevanta och okontrollerbara påståenden samt är osakligt och subjektivt. Det är därmed vilseledande (10 §) och i strid med god

marknadsföringssed (5 §). Innehållet i Inlägget försvårar för läsarna att fatta ett välgrundat affärsbeslut (6 och 8 §§). Inlägget innehåller vidare otillåtna jämförelser (18 § 1, 3 och 5) och utgör renommésnyltning (18 § 7). Småspararguiden och Kapitalgruppen tillhandahåller tjänster som svarar mot samma behov och som är avsedda för samma ändamål. Om domstolen skulle komma fram till att så inte är fallet, utgör Inlägget en otillåten jämförelse också enligt 18 § 2.

Inlägget i dess helhet och vardera av de totalt 33 framställningarna som tillsammans bildar Inlägget strider mot bestämmelserna i marknadsföringslagen. Den otillbörliga marknadsföringen utgörs i korthet av framställningar

- som får Inlägget att framstå som en oberoende journalistisk granskning,
- om att det finns skäl att varna för Kapitalgruppen och att Kapitalgruppen är på myndigheters radar,
- i form av en sammanställning av Kapitalgruppens negativa omdömen från Google,
- i form av två bilder från en film med Finansinspektionens pressträff med inklippta pratbubblor,
- om Kapitalgruppens telefonförsäljning,
- om Kapitalgruppens missnöjda kunder och anmälningar till Allmänna reklamationsnämnden (ARN),
- om Kapitalgruppens försäljning av strukturerade produkter,
- om att Småspararguiden drar otillbörlig nytta av Kapitalgruppens varumärke, och
- som sammankopplar Kapitalgruppen med oseriösa aktörer.

Vitesförbud

Inlägget utgör otillbörlig marknadsföring, varför det finns förutsättningar att vid vite förbjuda Småspararguiden att fortsätta med marknadsföringen. För det fall domstolen inte finner att Inlägget i sin helhet ska omfattas av förbud, ska det åtminstone meddelas förbud mot delar av Inlägget i enlighet med andrahandsyrkandet.

Att Småspararguiden har gjort ändringar i Inlägget efter det att talan i målet väckts saknar betydelse för frågan om förbud, eftersom det är publiceringen av Inlägget som talan i målet avser.

Skadestånd

Småspararguiden har genom publiceringen av Inlägget vållat Kapitalgruppen skada och är därför skyldigt att betala skadestånd med totalt 1 800 000 kr.

Av det yrkade beloppet avser 1 000 000 kr värdet av den minskade kundtillströmningen som Kapitalgruppen orsakats genom Inlägget under perioden från den 17 juni 2021 till den 17 november 2021. Vidare avser 500 000 kr ett uppskattat värde av Kapitalgruppens förlorade goodwill. Småspararguiden har förfarit grovt vårdslöst och uppsåtligt otillbörligt. Marknadsföringen har också pågått under lång tid och kan antas ha inneburit en anseilig vinst för Småspararguiden. Skadeståndet ska därför öka med ett skäligt belopp om 300 000 kr.

Om domstolen skulle finna att Kapitalgruppen inte fullt ut bevisat skadans omfattning, ska den uppskattas till ett skäligt belopp med stöd av 35 kap. 5 § rättegångsbalken.

Småspararguiden

Varken Inlägget eller de påståenden och illustrationer som andrahandsyrkandet avser utgör, sammantagna eller var för sig, marknadsföring på vilken marknadsföringslagen är tillämplig, än mindre någon otillbörlig sådan. Det saknas därmed grund för vitesförbud och skadestånd.

Marknadsföringslagens tillämplighet

I första hand skyddas Inlägget i dess helhet av yttrandefrihet enligt regeringsformen och faller utanför marknadsföringslagens tillämpningsområde. Publiceringen av

Inlägget har ingått som ett led i Småspararguidens opinionsbildande verksamhet och syftet med Inlägget har inte varit rent kommersiellt.

I andra hand faller åtminstone den helt övervägande delen av Inläggets innehåll inom ramen för yttrandefrihet och utanför marknadsföringslagens tillämpningsområde.

Otillbörlig marknadsföring

För det fall att Inlägget helt eller delvis skulle anses falla inom marknadsföringslagens tillämpningsområde, bestrids att det skulle vara otillbörligt eller vilseledande. Inlägget utgör inte jämförande reklam eftersom Småspararguiden och Kapitalgruppen har olika verksamheter och inte är konkurrenter.

Vitesförbud

Även om Inlägget skulle anses utgöra otillbörlig marknadsföring, vore det inte motiverat med ett förbud. Det är inte ändamålsenligt eller förenligt med det tänkta syftet bakom reglerna om vitesförbud att meddela ett förbud mot en tidigare version av ett inlägg när det vid tidpunkten för meddelande av förbudet finns en i det närmaste identisk version publicerad, vilken inte ska omfattas av förbudet. Under alla förhållanden vore det omotiverat att meddela ett förbud gällande någon av de påtalade delarna av Inlägget som andrahandsyrkandet avser, eftersom de återfinns även i den nuvarande utformningen av inlägget. Kapitalgruppen har inte påstått att den nuvarande utformningen skulle utgöra marknadsföring och har inte heller framställt något förbudsyrkande som tar sikte på den.

Skadestånd

Kapitalgruppen har inte visat att bolaget lidit någon skada. Den minskade kundtillströmning, som enligt Kapitalgruppen är skadestandsgrundande, har inte orsakats av Inlägget. Småspararguiden har inte heller agerat uppsåtligt eller oaktsamt i förhållande till den påstådda otillåtna marknadsföringen.

Kapitalgruppens yrkande om ersättning för goodwillskada till följd av kundförluster överlappar skadan som Kapitalgruppen påstått sig lida till följd av minskad kundtillströmning.

Kapitalgruppen har inte vidtagit några åtgärder för att begränsa den skada som bolaget påstår sig ha lidit.

För det fall att Inläggets innehåll faller delvis inom och delvis utanför marknadsföringslagens tillämpningsområde, ska vid bedömningen av ett eventuellt skadestånd beaktas att de delar av Inlägget som omfattas av yttrandefrihet inte kan ge upphov till skadeståndsskyldighet.

UTVECKLING AV TALAN

Kapitalgruppen

Småspararguidens verksamhet

Småspararguiden är ett rådgivningsföretag som säljer ekonomisk rådgivning. Att bolaget har en sporadiskt uppdaterad företagsblogg på sin hemsida ändrar inte detta. Blogginläggen utgör marknadsföring av Småspararguidens egna rådgivningstjänster.

Småspararguiden har inga intäkter från blogginläggen som är gratis att läsa och fria från andras annonser, men de utgör marknadsföring av Småspararguidens rådgivningstjänst eftersom de genererar sökmotortrafik. Den egna rådgivningen rekommenderas ofta i inläggen och i vart fall fram till den 21 december 2021 har webbplatsen haft ett script för att automatiskt marknadsföra sin rådgivning i anslutning till inläggen. Det finns inget som skiljer Småspararguidens blogg från andra företagsbloggar, utan den syftar till att dra uppmärksamhet till Småspararguidens kärnverksamhet.

Enligt Småspararguidens redovisning bestod en fjärdedel av arbetstiden av rådgivning under 2021. Småspararguidens verksamhet består också av bl.a. konsultarbeten, utveckling av digitala tjänster, samarbeten med förmedlarbolag, försäljning mot provision och jourfrågor m.m. Småspararguiden publicerar ungefär ett inlägg per vecka på sin blogg. Att blogginläggen skulle ta så stor andel av personalens arbetstid i anspråk som Småspararguiden påstår är orealistiskt.

På sin hemsida presenterar Småspararguiden sig som ekonomisk rådgivare och marknadsför sin rådgivning. Det står ingenting i Småspararguidens bolagsordning, registreringsbevis, verksamhetsbeskrivning eller årsredovisningar om granskning eller opinionsbildning. I samtliga bolagshandlingar anges att Småspararguiden ska ägna sig åt ekonomisk rådgivning och finansiell folkbildning, vilket inte är detsamma som granskning och opinionsbildning. Efter granskningen av Allra har Småspararguiden inte utökat sin granskande verksamhet. De granskande uppdrag som funnits har ägt rum för flera år sedan. Sedan dess har företaget inte haft en enda intäkt för granskande verksamhet.

Konkurrensförhållande

Kapitalgruppen och Småspararguiden är konkurrenter. De verkar på samma marknad och erbjuder samma tjänster.

Kapitalgruppen erbjuder ekonomisk rådgivning till privatpersoner och företag. Kapitalgruppen träffar kunder, går igenom deras ekonomi och ger rådgivning. Kapitalgruppen hjälper även kunder att göra eventuella ändringar samt förmedlar produkter, olika former av investeringar och sparande. Kapitalgruppen har tillstånd från Finansinspektionen och är InsureSec-certifierade.

Även Småspararguiden erbjuder ekonomisk rådgivning. Småspararguiden hjälper institutionella placerare med kapitalförvaltning och har annonserat efter personal för att arbeta med försäkringsförmedling. Det finns fem ärenden hos Finansinspektionen gällande Småspararguiden, av vilka det framgår att de ger specifik rådgivning till

kunder på samma sätt som Kapitalgruppen. Småspararguiden ger också rådgivning om finansiella instrument, pensioner, sparande och försäkringar och kan göra förändringar i kundernas ekonomi. Småspararguiden och Kapitalgruppen tillhandhåller alltså ekonomisk rådgivning riktad till privatpersoner om samma slags ekonomiska frågor och gällande samma typer av finansiella instrument.

Småspararguiden erbjuder också tillståndspliktig rådgivning genom ett samarbete med Kollberg & Enqvist, som är pensions- och försäkringsrådgivare med tillstånd. Detta samarbete har pågått sedan den 14 april 2021. Samarbetet går ut på att Småspararguidens VD Andreas Runnemo är anställd hos Kollberg & Enqvist och därigenom har en InsureSec-licens. Andreas Runnemo är samtidigt rådgivare hos Småspararguiden. Småspararguiden marknadsför på sin blogg att företaget också kan ge tillståndspliktig rådgivning.

Det stämmer inte att Småspararguiden är oberoende och inte arbetar med provisioner. Småspararguiden förmedlar produkter t.ex. åt finansbolaget Finopti mot provision. Småspararguidens affärsupplägg är således i allt väsentligt detsamma som Kapitalgruppens. Intäkterna består huvudsakligen av arvoden från rådgivningskunder och en liten del består av provisioner. De provisioner som Kapitalgruppen får avser endast en specifik försäkring och utgör endast några få procent av intäkterna.

Marknadsföringslagens tillämplighet

Att marknadsföringslagen är tillämplig framgår av följande omständigheter.

I Inlägget framförs på flera ställen att Småspararguiden är en bättre ekonomisk rådgivare att anlita än Kapitalgruppen. I texten görs flera jämförelser mellan de båda företagens rådgivning, bl.a. rörande objektivitet och hur respektive bolag tjänar pengar på rådgivningen. Småspararguidens påstådda fördelar som framhålls i texten är samma säljargument som upprepas på beställningssidan och på webbplatsen i övrigt.

Inlägget var publicerat på Småspararguidens hemsida vilket i sig innebär att det har en säljfrämjande funktion. På Småspararguidens hemsida presenteras bolaget och dess rådgivare. Hemsidan innehåller framför allt information om Småspararguidens rådgivningstjänster och priser samt en beställningsfunktion för att köpa tjänsterna. Allt finns på samma hemsida och i direkt anslutning till Inlägget. Bredvid och under Inlägget finns även banners med uppmaningar att beställa Småspararguidens rådgivning.

Inlägget är utformat så att det ska nås av personer som söker efter en ekonomisk rådgivare. Exempelvis anges ”Kapitalgruppen” i webbadressen för Inlägget och bilderna är döpta så att de innehåller Kapitalgruppens namn. I svaret på läsarfrågan på Compricer finns också en länk till Inlägget. Allt detta leder till att Inlägget får en högre placering i sökmotorer vid en sökning på Kapitalgruppen. Inlägget har lockat läsare till Småspararguidens webbplats. Småspararguiden har därigenom fått in ett stort antal människor till sin säljkanal och direkt nått sin primära målgrupp.

Inlägget innehåller flera direkta uppmaningar till läsaren att köpa Småspararguidens tjänster och det länkas på flera ställen till Småspararguidens beställningssida. Inlägget sammanfattas dessutom med en hänvisning till alla läsare som blivit avskräckta p.g.a. kritiken ”att vända sig till någon oberoende rådgivare i stället. Oss” och i direkt anslutning till den uppmaningen finns också en länk till Småspararguidens beställningssida. Detta gör Inlägget, sett i dess helhet, som än mer säljfrämjande.

Otillbörlig marknadsföring

Övergripande om den otillbörliga marknadsföringen

Inlägget är publicerat på Småspararguidens webbplats under en flik som heter Blogg. Inlägget går ut på att få läsaren att inte anlita Kapitalgruppen och i stället anlita Småspararguiden. Inlägget innehåller totalt 33 påståenden och illustrationer som alla är otillbörliga. Utöver dessa finns endast enskilda fraser som binder ihop de 33 framställningarna eller som utgör direkt reklam för Småspararguiden, dvs. sådant som bidrar till att Inlägget i helhet utgör marknadsföring.

Utformning, rubrik och ingress

Inlägget är utformat på ett sätt som gör att det i vart fall inledningsvis framstår som en oberoende journalistisk granskning. Rubriken ”Varning för Kapitalgruppen” är osaklig och ägnad att ha en avskräckande effekt. Effekten förstärks av namnet ”Såspararguiden” vilket ger uppfattningen att det är fråga om en neutral och granskande publikation och inte ett inlägg från en konkurrerande rådgivare.

Under rubriken finns en illustration med fyra negativa påståenden om Kapitalgruppen. Det påstås att Kapitalgruppen är provisionsdrivna, vilket inte stämmer. Det påstås vidare felaktigt att Kapitalgruppen säljer strukturerade produkter, trots massiv kritik. Kapitalgruppen har inte fått massiv kritik varken p.g.a. strukturerade produkter eller något annat. Inte heller har strukturerade produkter i sig fått massiv kritik. Det är ett finansiellt instrument som i stort sett varje bank och de flesta placeringsrådgivare arbetar med. Det påstås också felaktigt att Kapitalgruppens telefonförsäljning anmälts till Konsumentverket. Kapitalgruppen säljer inget per telefon. Däremot anlitar Kapitalgruppen ett företag som via telefon bjuder in kunder till seminarier med föreläsningar och middag. De som vill kan efter föreläsningen skriva upp sig för att bli kontaktade för bokning av ett rådgivningsmöte. Det säljs således inte någonting via telefon eller under seminarierna. Sammanlagt har det gjorts hundratusentals inbjudningar per telefon och en av dessa har lett till en anmälan till Konsumentverket. I Inlägget nämns dock inte att anmälan lades ned. Det påstås också i illustrationen att Kapitalgruppen har anmälts tre gånger till ARN, utan att det framgår att ARN avslag alla ärenden.

Under illustrationen lämnas en köpuppsmaning att prova Såspararguidens oberoende rådgivning, länkad till Såspararguidens beställningssida.

Efter köpuppsmaningen och länken kommer en ingress där det anges att Såspararguiden på kort tid fått in flera frågor från läsare om Kapitalgruppen och det påstås att det för Kapitalgruppen finns ”alla varningssignaler för ett bolag som använder oseriösa säljmetoder, försöker sälja dåliga produkter och hamnar på myndigheternas radar”. Det

stämmer inte. Enligt Småspararguiden var upprinnelsen till Inlägget en anonym läsarfråga som ställdes till Compricer tre månader före publiceringen av Inlägget. Kapitalgruppen varken är eller kan tänkas hamna på någon myndighets radar.

Kundrecensioner

I Inlägget sammanställs recensioner av Kapitalgruppen så att det ska se ut som att alla kunder är missnöjda. Den påstådda skärmdumpen från Kapitalgruppens Google Business-sida har manipulerats så att alla positiva omdömen är bortsorterade. Småspararguiden har sorterat recensionerna och beskurit bilden så att endast de tre existerande negativa omdömena syns. Det framgår inte på något sätt av texten att de intilliggande positiva omdömena har klippts bort. Det finns inga godtagbara skäl för framställningen.

Bilder

Inlägget innehåller två bilder med inklippta pratbubblor med texten "... man gör inte annat än att lura konsumenterna" och "Stora, systematiska brister i rådgivningen". Bilderna kommer från två olika pressträffar som Finansinspektionen hållit. Illustrationerna, som finns i Inlägget med rubriken "Varning för Kapitalgruppen" och där det påstås att Kapitalgruppen hamnar "på myndigheternas radar", kan inte uppfattas på annat sätt än att det är Kapitalgruppen som Finansinspektionen uttalar sig om. Så är dock inte fallet. Finansinspektionen har heller inte uttalat sig om att strukturerade produkter i allmänhet lurar konsumenter. Uttalandet handlar inte om alla rådgivare som handlar med strukturerade produkter, utan om aktörer som ses som avarter.

Inlägget innehåller också en illustration utvisande högar med avföring, vilket inte alls har med Kapitalgruppen att göra.

Telefonförsäljning

I Inlägget finns formuleringen "Upprepade rapporter om oseriös telefonförsäljning". Det påstås vidare att kända ekobrottslingar såsom Falcon Funds och Allra använt sig

av telefonförsäljning i likhet med Kapitalgruppen. Sammankopplingen med ekobrottslingar fyller inte ett informativt syfte utan ger intryck av att det finns beröringspunkter mellan Kapitalgruppen och ekobrottslingar. Det stämmer inte att Kapitalgruppen bedriver telefonförsäljning. Det saknas skäl att göra påståenden om oseriös telefonförsäljning i rubriker, illustrationer och ingresser eftersom det inte säger något relevant när vissa förhållanden utelämnas.

Missnöjda kunder och ARN-anmälningar

Småspararguiden ger felaktigt sken av att Kapitalgruppen har ett stort antal missnöjda kunder. I punktlistan anges att konsumenter varit missnöjda, inte fått gehör från företaget och därför vänt sig till ARN. Där anges också att samtliga fick avslag, men att det ändå vittnar om att produkterna som sålts varit dyra och komplicerade och sannolikt gynnat säljaren mer än kunden. Det har ingen relevans och det finns inget godtagbart skäl att lyfta fram ärendena. Det är dessutom fråga om felaktiga påståenden. I det ena fallet handlade det om en försäkring som överhuvudtaget inte förmedlats av Kapitalgruppen. I de andra två fallen angav ARN uttryckligen att det inte framkommit något som tyder på att Kapitalgruppens råd varit olämpliga.

I Inlägget påstås vidare att tre anmälningar till ARN är synnerligen mycket och att det lär finnas ett mörkertal där konsumenter nått förlikning, inte känner till möjligheten att klaga eller helt enkelt inte orkar av olika skäl samt att Småspararguiden har hjälpt många konsumenter att utreda rätten till skadestånd. Redogörelsen fyller inte något informativt syfte och är endast ägnad att med rubrik och ordval framställa Kapitalgruppen som opålitligt. Antalet anmälningar är inte anmärkningsvärt. Det lämnas nästan 23 000 klagomål till ARN per år. I förhållande till hur länge Kapitalgruppen har funnits och hur många kunder bolaget träffat är i genomsnitt ett klagomål vart fjärde år inte ett tecken på att Kapitalgruppens kunder överlag är missnöjda. Det är tecken på motsatsen. Vidare har inte Småspararguiden hjälpt någon av Kapitalgruppens kunder att utreda rätten till skadestånd.

Provisioner och Intressekonflikter

Det anges att provisioner leder till intressekonflikter och att det är samma typ av intressekonflikter som Finansinspektionen varnat för.

Det framstår som att Finansinspektionen varnat för provisioner. Så är inte fallet. Kapitalgruppen har inte heller några intressekonflikter som missgynnar kunder. Kapitalgruppen verkar med tillstånd från Finansinspektionen vilket innebär att rådgivning alltid måste ske med fokus på kundens bästa. Kapitalgruppen har tidigare haft provisioner, men det var flera år före Inlägget. Även på den tiden skedde dock rådgivning utifrån kundens bästa. För att kunna bedriva rådgivning med tillstånd måste krav vara uppfyllda på t.ex. ansvarsförsäkringar, uppdaterade licenser, fortutbildningar, redovisning av intressekonflikter, information och utredning, riskbedömningar, uppföljningsansvar och dokumentation. Att Kapitalgruppen inte ska ha verkat för kundens bästa är således felaktigt.

Att på flera ställen i Inlägget ange att Kapitalgruppen lever på provisioner och inte är oberoende innebär en jämförelse mellan bolagen. I Inlägget anges att Kapitalgruppen saknar det som enligt Småspararguiden utgör dess egen största fördel – nämligen oberoende. Påståendet om oberoende framhålls på Småspararguidens webbplats. Efter att i Inlägget ha förminskat betydelsen av det som gör Kapitalgruppens rådgivning pålitlig, såsom tillstånd, licenser och medlemskap, upphöjs i stället betydelsen av vad Småspararguiden självt påstår sig vara – oberoende.

Strukturerade produkter

I Inlägget framhålls att strukturerade produkter är oskäligt dyra och skadliga för konsumenter samt att sådana produkter är ett av finansbranschens lågvattenmärken.

Där anges vidare att Kapitalgruppen förmedlar strukturerade produkter, att det är en stor varningsflagga och att aktörer som gjort det blivit av med sina tillstånd av den anledningen. Det framstår därför som att Kapitalgruppen ägnar sig åt något otillåtet, vilket inte är fallet. Det påstås vidare att Kapitalgruppen i två ARN-fall har ”lurat in

konsumenter i strukturerade produkter” och i ett ARN-fall att det sålts en försäkring som ”inte tillfört något annat än sämre villkor och högre avgifter”. Det är felaktiga uppgifter. Kapitalgruppen får inte provision på produkterna, utan arvode från kunderna för sin rådgivning.

I Inlägget påstås att strukturerade produkter säljs ”flitigt av oseriösa aktörer. Nyligen blev finansbolaget Exceed av med sitt tillstånd i huvudsak för att de sålt just den här typen av produkter”. Det finns också en formulering som går ut på att Kapitalgruppen kopplas till företaget Svensk Värdepappersservice som i sin tur ägs av företaget Strukturinvest, vilket har samma affärsmodell som Exceed och att Småspararguiden har haft Strukturinvest på sin skitlista i ett par år. Exceeds tillstånd drogs inte in p.g.a. dess förmedling av strukturerade produkter, utan p.g.a. bolagets brister i rådgivningen och i hanteringen av kundernas medel. Att arbeta med strukturerade produkter är inte något som föranleder indraget tillstånd eller anmärkningar från Finansinspektionen.

Kapitalgruppen har heller ingenting att göra med Nord Fondkommission eller SIP Nordic Fondkommission och har varken fått kritik för sin rådgivning eller är föremål för någon granskning. Att måla upp en negativ bild kring strukturerade produkter och så många citat om ett annat företag är vilseledande och säger inget relevant om Kapitalgruppen.

Jämförande reklam

Inlägget utgör jämförande marknadsföring eftersom det pekar ut en annan näringsidkare som jämförs med Småspararguiden. Inlägget jämför Kapitalgruppen och Småspararguiden samt kvaliteten på deras respektive tjänster. Inlägget framställer även Småspararguiden som en bättre rådgivare.

De enda delarna av Inlägget som inte handlar om att misskreditera Kapitalgruppen är de delar som handlar om att framhålla Småspararguiden och uppmana läsarna att anlita Småspararguiden. Helhetsintrycket för mottagaren är att Kapitalgruppen lurar, medan Småspararguiden skyddar konsumenterna. Det är också utifrån den förväntade effekten

hos mottagaren som Inlägget avslutas med en uppmaning till de läsare som blivit ”avskräckta” från Kapitalgruppen att anlita Småspararguiden i stället.

Jämförelserna avseende påstådda ersättningsmodeller och oberoende är genomgående i hela publiceringen. Det är också det budskap som sammanfattas genom avslutningen: ”Vi tar betalt för vår tid, är oberoende och ger råd. Kapitalgruppen säljer produkter som de i sin tur erhåller provisioner på.”

Renommésnyltning

Marknadsföringen genom Inlägget drar otillbörlig nytta av Kapitalgruppens varumärke. Kapitalgruppen har ett välrenommerat varumärke som är bekant för många som söker ekonomisk rådgivning. Småspararguiden har i sin marknadsföring använt varumärket Kapitalgruppen i rubriken, upprepade gånger i texten och i de s.k. taggarna, vilket är en vanlig metod för att hamna högt upp i sökmotorer då det söks på ett visst ord. Småspararguiden har även använt Kapitalgruppens namn i webbadress och bildfilnamn i samma syfte. Till följd av detta är Inlägget den andra träffen för personer som söker efter Kapitalgruppen på Google. På detta sätt drar Småspararguiden nytta av Kapitalgruppens kända varumärke för nå ut med sitt reklambudskap.

Genomsnittskonsumerten och transaktionstestet

Innehållet på Småspararguidens hemsida avser enklare frågor och är inte på en avancerad nivå. Läsarna har inte betalat för innehållet och många av läsarna har hamnat där efter att ha sökt på internet. Det finns ingen anledning att tro att Småspararguidens läsare skiljer sig från folk i allmänhet. De personer som sökt efter Kapitalgruppen på internet kan vara sådana som fått inbjudan till Kapitalgruppens seminarium. De som får inbjudan är utvalda efter bostadsort och de är över 18 år. Det rör sig om personer som är normalintresserade och normalbildade.

Även en tämligen insatt person som läser Inlägget noggrant blir vilseledd eftersom det har ett är felaktigt innehåll. För någon som inte läser Inlägget noggrant är rubriker,

ingress och illustrationer ännu mer vilseledande och påverkar läsarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut.

Vitesförbud

Talan i målet gäller förbud avseende den publicering som framgår av Inlägget eller annan liknande framställning. Ett förbud förutsätter inte att svaranden inte avbryter eller ändrar sin marknadsföring under rättegången.

Skadestånd

Inlägget har visats som resultat nummer två efter en sökning på Kapitalgruppen på Google. Patrick Siegbahn som har författat Inlägget samt är ägare till och firmatecknare för Småspararguiden, har den 5 juli 2021 också citerat och länkat till Inlägget från webbplatsen Compricer utan att ange att han själv är författaren. Inlägget har därigenom fått ytterligare spridning. Det har ökat omfattningen av skadan eftersom Småspararguidens marknadsföring inte endast nått dem som läst texten, utan alla som sökt efter Kapitalgruppen på internet. Den genomsnittlige konsumenten har också lurats att tro att avsändarna till de nedsättande rubrikerna är två olika och oberoende konsumentpublikationer i stället för en och samma konkurrent till Kapitalgruppen. Det är uppenbart att detta avskräckt personer från att anlita Kapitalgruppen.

Skadeståndsberäkningen utgår från kundtillströmningen under fem månader från den 17 juni 2021, då Småspararguidens publicering legat uppe i tre veckor, till den 17 november 2021, då talan väcktes. Det tar runt tre veckor för Google att indexera en ny sida och det är därför mest rimligt att utgå från datumet tre veckor efter publiceringen för att beräkna hur Inlägget påverkat kundtillströmningen. Den skada som Kapitalgruppen lidit beror inte på att Småspararguiden haft cirka 250 besökare som läste Inlägget dagen då det publicerades, utan på det betydligt större antal som under de efterföljande månaderna läst Inlägget då de sökt efter Kapitalgruppen på internet.

Kapitalgruppen öppnade 40 depåer för nya kunder under perioden från den 17 juni 2021 till den 17 november 2021. Under samma period föregående år öppnade Kapitalgruppen 86 nya depåer. Det innebär en minskad kundtillströmning med cirka 50 procent eller 46 stycken färre kunder jämfört med föregående år. Före den 17 juni 2021 fick Kapitalgruppen i genomsnitt drygt 16 nya depåkunder var 30:e dag, men mellan den 17 juni 2021 och 17 november 2021 fick Kapitalgruppen bara åtta nya depåkunder var 30:e dag. Minskningen har alltså varit drygt 50 procent.

Kapitalgruppen får mellan 60 och 70 procent av sina intäkter från depåkunder. Under perioden från och med den 1 september 2017 t.o.m. den 31 augusti 2020 har Kapitalgruppen haft i genomsnitt 1 144 depåkunder per år. Under samma period har Kapitalgruppens intäkter från depåkunder varit i genomsnitt 13 145 155 kr per år. En genomsnittlig depåkund genererar alltså åtminstone 11 491 kr i intäkt per år. Den enda kostnad som eventuellt kan bli mindre på grund av att kunderna blivit färre än vad som annars hade varit fallet är personalkostnaderna. När den uteblivna vinsten per depåkund som Kapitalgruppen gått miste om ska beräknas finns det därför inte anledning att beakta några andra kostnader än personalkostnader. Även om all personalkostnad under perioden dras av från intäkten från depåkunderna återstår mer än 4 000 kr per kund och vinsten per depåkund och år är därför under alla förhållanden åtminstone 4 000 kr.

Eftersom Kapitalgruppen har gått miste om 46 kunder har Kapitalgruppen gått miste om framtida vinster motsvarande 184 000 kr per år (46 x 4 000 kr). Under de tolv år som Kapitalgruppen varit verksamt har kundbortfallet varit mycket litet och det är rimligt att anta att de kunder som Kapitalgruppen har gått miste om skulle ha fortsatt att vara kunder i åtminstone tio år. Den minskade kundtillströmningen innebär alltså att Kapitalgruppens vinst blir i vart fall 1 840 000 kr lägre än den annars skulle vara under den kommande tioårsperioden, vilket med beaktande av diskontering ger ett nuvärde på åtminstone 1 000 000 kr.

Kapitalgruppens resultat det senaste räkenskapsåret, september 2020 – augusti 2021, är högre än de föregående åren. Detta förändrar inte att kundtillströmningen minskat avsevärt, vilket påverkar Kapitalgruppens framtida resultat. Effekten av den minskade kundtillströmningen avspeglar sig inte i resultatet för räkenskapsåret 2020/2021, eftersom det avser en period som i huvudsak infaller före det att Inläggets publicering fick effekt på kundtillströmningen.

Kapitalgruppen har också lidit goodwillskada. Goodwill är en betydande tillgång för Kapitalgruppen som är verksamt i en bransch där kundernas tillit är avgörande. Kapitalgruppens varumärke och förtroendet för bolaget har tagit skada av Inlägget på ett svåröverskådligt sätt. Kostnaden för återställande av det skadade varumärket uppgår under inga omständigheter till mindre än 500 000 kr.

Skadeståndet ska också öka med ytterligare skäligen 300 000 kr, eftersom Småspararguiden förfarit grovt vårdslöst och uppsåtligt i sin otillbörliga marknadsföring, vilken pågått under lång tid och kan antas ha gett Småspararguiden en anseelig vinst. Småspararguiden har uppsåtligt utformat Inlägget för att nå personer som söker efter rådgivare och avsiktligt utformat det som vilseledande och för att avskräcka från att anlita Kapitalgruppen. Detta måste avspeglas i skadeståndet.

Att Småspararguiden har agerat uppsåtligt visas av att bolaget före publiceringen begärt ut de handlingar från ARN och Konsumentverket som det hänvisas till i Inlägget. Småspararguiden har i handlingarna sett att Konsumentverket lämnade anmälan utan vidare åtgärd, att ARN inte ansett att Kapitalgruppen lurat in kunderna i strukturerade produkter och att Kapitalgruppen inte sålt den försäkring som Kapitalgruppen framställs har sålt.

Totalt ska skadeståndet således uppgå till 1 800 000 kr för den skada som uppstått under perioden från den 17 juni 2021 till den 17 november 2021.

Det finns inga andra förklaringar till den minskade kundtillströmningen än Inlägget. Det minskade inflödet av kunder har ingenting att göra med att Exceed förlorade sitt tillstånd. Exceed förlorade tillståndet i juni 2020. Ett indraget tillstånd för ett bolag som inte har något med Kapitalgruppen att göra kan inte mer än ett år senare plötsligt leda till minskad kundtillströmning för Kapitalgruppen. Inte heller publiceringen på Compricer som skedde i juli 2021 utgör en relevant förklaring till den minskade kundtillströmningen.

Småspararguiden

Småspararguidens verksamhet

Småspararguidens övergripande mål är att hjälpa privatpersoner, företagare och organisationer till en bättre ekonomi genom att bedriva folkbildning, föreläsningar, branschgranskningar och olika slags rådgivning.

Småspararguiden startades av Patrick Siegbahn och Andreas Runnemo tillsammans med ytterligare en person runt 2014 och 2015. Patrick Siegbahn hade erfarenhet från Finansinspektionen och de andra två hade finansiell bakgrund. De hade insett att den som jobbar åt ett företag alltid har det egna rådgivningsföretagets bästa som fokus och därmed inte är oberoende i sin rådgivning. Deras vision blev att hjälpa och informera småsparare. De antog tidigt tio s.k. budord som fortfarande är aktuella i verksamheten.

Inledningsvis bedrevs verksamheten som ett ideellt projekt som uteslutande bestod i opinionsbildande och granskande verksamhet riktad mot finansbranschen. Projektet ledde till att de fick förfrågningar om konsultuppdrag och de beslutade att bolagisera verksamheten. 2015 bildades bolaget Småspararguiden. Verksamheten utvecklades allteftersom. De skapade en plattform på internet i form av en blogg. På bloggen publicerades artiklar med allmänna råd, konsumentnyheter av olika slag och grävande journalistiska artiklar. 2016 började de även att svara på läsarfrågor. 2017 utökades den del av Småspararguidens verksamhet som bestod i att ge allmänna råd på hem-

sidan och att svara på läsarfrågor till att även omfatta råd till individer vid rådgivningsmöten. Under mötena svarade de på generella frågor och gav tips om sparande. De sålde dock inte några produkter. Rådgivningen kallades inledningsvis för Finansterapi och kom senare att kallas oberoende rådgivning. Det var vid denna tidpunkt som verksamhetens två ben uppstod, ett granskande och opinionsbildande samt ett rådgivande. Småspararguidens verksamhet är dock fortsatt i första hand granskande och opinionsbildande och det är den delen av verksamheten som tar överlägset mest tid i anspråk.

Småspararguiden tar ut en mindre avgift, numera 200 kr, per läsarfråga. Avgiften är inte att betrakta som ett arvode för att besvara frågan, utan syftar i stället till att skapa en lagom mängd frågor. Svaren på läsarfrågorna är ibland korta, men det finns också exempel på mycket längre svar. Frågorna gäller en blandning av allmänna ämnen och svaren går ut på att råda eller att avråda från konkreta produkter eller konkreta aktörer. Småspararguidens syfte med att svara på läsarfrågor är primärt folkbildande.

Totalt har den opinionsbildande och granskande delen av Småspararguidens verksamhet resulterat i 701 artiklar. Flera av artiklarna har fått mycket stort genomslag, t.ex. avslöjanden kopplade till bolagen Allra och Solidar. Det var genom granskningen av Allra som företaget fick sitt genombrott och därefter har Småspararguiden gjort åtskilliga publiceringar och granskningar.

Småspararguidens webbplats besöks av ca 30 000 personer varje månad och dess nyhetsbrev har drygt 5 000 prenumeranter. Bolaget har haft 1 500 kunder men 1 344 904 unika läsare på dess hemsida fram till den 15 december 2021. 31,8 procent av trafiken på hemsidan har gått till blogginlägg och 32,5 procent till läsarfrågor, medan endast 1,5 procent gått till landningssidan för Småspararguidens rådgivning. Den opinionsbildande verksamheten genererar således ett stort värde i sig. Oavsett vad Småspararguiden tjänar pengar på, så är det den granskande och opinionsbildande verksamheten som besökare är intresserade av.

Småspararguidens artiklar håller hög kvalitet och Småspararguidens journalistik har

belönats med ett flertal priser och utmärkelser, bl.a. från Statens pensionsverk som Bästa informatörer, Blåslampan från Råd & Rön och Sveriges konsumenter, Sollos pris och Patrick Siegbahn har även varit med på Maktlistan och utsetts till årets ingenjör. Patrick Siegbahn och Andreas Runnemo förekommer ofta som experter och debattörer i annan press och radio. Patrick Siegbahn besvarar bl.a. läsarfrågor åt Compricer i egenskap av panelexpert. För att kunna nå ut med sin opinionsbildande verksamhet har Småspararguiden valt att göra alla artiklar och granskningar gratis tillgängliga via bloggen på Småspararguidens hemsida. På hemsidan finns vidare något som kallas Sparguiden och Fondguiden. Småspararguiden publicerar också varje år ”Skitlistan”, som är en lista över de fem företag som Småspararguiden anser står för de fem sämsta produkterna. Finansbranschens aktörer är mycket intresserade av den listan.

Småspararguiden har i dag ett utgivningsbevis från MPRT för den del av verksamheten som bedrivs med gängse journalistiska metoder och Patrick Siegbahn är ansvarig utgivare. Småspararguiden hade också vid tidpunkten för publiceringen av Inlägget ett utgivningsbevis för periodisk skrift från PRV, vilket Småspararguiden trodde omfattade publiceringar på hemsidan. Även om Småspararguiden vid tidpunkten för publiceringen av Inlägget av misstag inte hade ett utgivningsbevis från MPRT, var intentionen att blogginläggen skulle omfattas av yttrandefrihetsgrundlagen genom utgivningsbeviset från PRV.

Fram till och med den 31 december 2021, har endast ca tio procent av den totala arbetstiden lagts på rådgivning, medan den resterande delen i huvudsak lagts på den journalistiska och folkbildande delen. Den opinionsbildande och granskande delen av Småspararguidens verksamhet genererar förhållandevis små intäkter. Att rådgivning till privatpersoner för tillfället är Småspararguidens största inkomstkälla förändrar inte att Småspararguiden i första hand är ett folkbildande och granskande företag. Småspararguiden bestrider att dess opinionsbildande verksamhet på bloggen kan jämföras med företagsbloggar från NCC och Loopia.

Konkurrensförhållande

Kapitalgruppen är en finansiell rådgivare som förmedlar finansiella produkter, medan Småspararguiden är en oberoende rådgivare som ger allmänna råd, coachning och så kallade second opinions. Småspararguiden tillhandahåller oberoende rådgivning till privatpersoner och företagare, en bok som riktar sig till konsumenter på finansmarknaden, en pensionsrapport som hjälper privatpersoner i deras pensionsval, en tjänst som hjälper bostadsrättsföreningar att förhandla ned sina lån samt föreläsningar och konsulttjänster mot företag och organisationer. Småspararguiden utför inte kapitalförvaltning åt institutionella placerare.

Till skillnad från Kapitalgruppen är Småspararguiden en oberoende rådgivare som verkar utan tillstånd från Finansinspektionen. Småspararguidens rådgivning tar främst sikte på frågor om fördelning av sparande mellan amortering på lån, räntor, fonder och aktier. Vidare ger Småspararguiden allmänna råd kring vilka fonder företaget anser vara bäst.

Kapitalgruppen tar betalt av sina kunder genom bl.a. produktprovisioner, medan Småspararguiden tar betalt för nedlagd tid. För att säkerställa sitt oberoende tar Småspararguiden inte emot provisioner eller andra ersättningar för att rekommendera en viss produkt och Småspararguiden tar heller inte in annonser från finansbolag.

Småspararguidens mycket små provisionsintäkter från Finopti hänger ihop med förmedling av en tjänst som hjälper bostadsrättsföreningar att sänka sina lånekostnader. Småspararguiden säljer alltså en tjänst som bolaget inte utför självt. Det som säljs är, till skillnad från Kapitalgruppens försäljning, inte någon finansiell produkt och är inte heller kopplat till någon bank eller till något finansiellt institut. Några provisionsintäkter av det slag som Kapitalgruppen uppbär förekommer inte hos Småspararguiden.

Småspararguiden samarbetar med RikaTillsammans, vilket är ett av Sveriges största forum kring privatekonomi och som säljer Småspararguidens rådgivning. Att Småspararguiden betalar för marknadsföring inkräftar inte på något sätt på rådgivningens oberoende. Kollberg & Enqvist är också oberoende rådgivare och konkurrerar således med Småspararguidens rådgivningstjänster. Bolagen har dock valt att samarbeta och utför ibland uppdrag åt varandra. Inte heller detta påverkar dock rådgivningens oberoende.

Småspararguiden förvaltar inte kapital åt institutionella investerare. Småspararguiden söker inte heller efter personal för försäkringsförmedling.

Inläggets tillkomst och utformning

Upprinnelsen till granskningen av Kapitalgruppen var en anonym läsarfråga till Compricer som Patrick Siegbahn i egenskap av panelexpert ombads besvara.

Patrick Siegbahn fann i samband med sin granskning anledning att kritisera att Kapitalgruppens verksamhet är provisionsbaserad och inte oberoende, att Kapitalgruppen förmedlar s.k. strukturerade produkter som kritiserats av Finansinspektionen, att Kapitalgruppen använder sig av telefonförsäljning som av konsumenter uppfattas som hård, och att Kapitalgruppen förekommit i tre ärenden hos ARN.

Inlägget är skrivet utifrån gängse journalistiska metoder och innehållet är välunderbyggt och vederhäftigt. Patrick Siegbahn gav också Kapitalgruppen möjlighet att komma till tals före publiceringen. Kapitalgruppen valde dock att inte besvara Patrick Siegbahns e-postmeddelande.

Patrick Siegbahns efterforskning och granskning blev omfattande och innehöll bilder, varför en sammanfattande version lämnades till Compricer. Patrick Siegbahn valde att publicera det fullständiga resultatet av granskningen som Inlägget på Småspararguidens blogg.

Genom att Inlägget publicerades på bloggen, kom det att hamna i samma kontext som allt annat material som publiceras där, exempelvis Småspararguidens prisbelönade artiklar. Material som publiceras på bloggen visas med en högerspalt som utgörs av en s.k. ”widget”, som är fristående från de artiklar som publiceras på bloggen. I widgeten återfinns också hänvisningar till Småspararguidens egna tjänster och produkter samt en knapp som gör det möjligt att skriva upp sig som prenumerant på Småspararguidens nyhetsbrev.

Tidigare gällde att alla artiklar, oavsett innehåll, presenterades på ett sätt som gjorde att det autogenererades hänvisningar till Småspararguidens egna tjänster. Hänvisningarna fanns nederst efter själva artikeln och efter artikelns huvudbild i de fall bildskärmen var för liten för att visa widgeten. Sedan Kapitalgruppens stämmingsansökan har Småspararguiden valt att filtrera bort dessa hänvisningar för alla artiklar som granskar namngivna aktörer. Ändringen har verkan både för nya och sedan tidigare publicerade artiklar, inbegripet Inlägget. I Inlägget har också meningen “Oss eller någon av de handfull andra som finns.” tagits bort. I övrigt finns själva texten i Inlägget och alla dess bilder kvar på Småspararguidens hemsida.

De söktaggar som åsatts Inlägget är relevanta för att beskriva Inläggets innehåll.

Marknadsföringslagens tillämplighet

Inlägget har utgjort ett led i Småspararguidens granskande och opinionsbildande verksamhet. Det har vare sig haft ett kommersiellt syfte eller rent kommersiella förhållanden till föremål, utan ett rent opinionsbildande syfte. Detta blir än tydligare om Inläggets innehåll beaktas, att det kom till genom en läsarfråga till Compricer och att det togs fram genom ett arbete som följde gängse journalistiska metoder.

Att Inlägget, såsom Kapitalgruppen påstår, ”varnar för en konkurrent” medför inte i sig att det skulle vara fråga om något annat syfte än opinionsbildning. Det har inte heller någon betydelse att det, som Kapitalgruppen påstår, skulle saknas skäl att varna för just Kapitalgruppen. Det är en del av Småspararguidens kärnverksamhet att granska

och varna för bl.a. rådgivare inom finansbranschen. Småspararguiden är inte heller en konkurrent till Kapitalgruppen. Syftet med att Inlägget avslutas med ett avsnitt där Småspararguidens relation till Kapitalgruppen beskrivs i generella termer var att skapa transparens kring Inlägget och den granskning som det bygger på.

Inlägget har inte publicerats på Småspararguidens ”säljkanal”. Det publicerades under bloggfliken på hemsidan, vilket visar att det rör sig om en artikel som hör hemma i den granskande och opinionsbildande delen av Småspararguidens verksamhet. Även de söktaggar som Inlägget åsattes visar att syftet med Inlägget inte var att göra reklam för Småspararguidens tjänster.

De jämförelser som görs i Inlägget syftar till att belysa skillnaderna mellan oberoende rådgivare och rådgivare som försörjer sig på provisioner. ”Varningen” för Kapitalgruppen och rekommendationen att vända sig till en oberoende rådgivare är en del av Småspararguidens återkommande opinionsbildning i t.ex. debattartiklar i tidningar. Småspararguiden har inte rekommenderat läsarna att specifikt vända sig till Småspararguiden, utan att vända sig till ”någon oberoende rådgivare”.

Inlägget har inte ett säljfrämjande syfte, vilket också framgår av att det inte haft ett säljfrämjande resultat. Småspararguidens kunder får vid rådgivningsmöten frågan hur de hittat till Småspararguiden och ingen har uppgett att det var genom en sökning på Kapitalgruppen. Dessutom har under perioden den 26 maj 2021 till den 15 december 2021 endast 48 av 2 140 unika besök på sidan med Inlägget lett till att läsaren klickat sig vidare via någon av länkarna till Småspararguidens rådgivning, och endast 0,77 procent av det totala antalet besök på hemsidan har startat på sidan med Inlägget. Det är osannolikt att Inlägget skulle ha någon effekt vad avser efterfrågan på Småspararguidens egna tjänster.

Det har inte någon betydelse för bedömningen av Inlägget att det publicerades i anslutning till hänvisningar till Småspararguidens egna tjänster och produkter. Hänvisningarna presenteras på samma sätt för samtliga artiklar på bloggen. Att Småspararguiden i

efterhand har tagit bort dessa länkar, men i övrigt låtit Inlägget ligga kvar, bekräftar också att det är det opinionsbildande syftet som är det viktiga för Småspararguiden. Småspararguiden har aldrig haft intentionen att göra reklam för Småspararguidens rådgivningstjänster i anslutning till dess granskningar.

Otillbörlig marknadsföring

Utformning, rubrik och ingress

Inlägget handlar om Kapitalgruppen och dess verksamhet. Småspararguidens sammanfattande slutsatser i ingressen till Inlägget att Småspararguiden ser ”alla varningssignaler för ett bolag som använder oseriösa säljmetoder, försöker sälja dåliga produkter och hamnar på myndigheternas radar” är en korrekt och adekvat slutsats.

ARN har utrett Kapitalgruppen vid tre tillfällen. Det finns även en anmälan mot Kapitalgruppen till Konsumentverket. I motsats till vad Kapitalgruppen hävdar är det således korrekt att påstå att Kapitalgruppen ”hamnar på myndigheternas radar” även om Kapitalgruppen inte fällts vid prövning. Inlägget är skrivet utifrån gängse journalistiska metoder och innehållet i Inlägget är välunderbyggt och vederhäftigt. Inlägget är inte vilseledande.

Kundrecensioner

Återgivningen av skärmdumpen från Kapitalgruppens Google Business-sida utgör inte en manipulering. Skärmdumpen återger hur sidan ser ut efter en sortering av recensionerna från sämst till bäst. I Inlägget påstås inte att samtliga recensioner visas. Med anledning av Inläggets granskande och opinionsbildande syfte är det naturligt att det fokuserar på de områden där det riktas kritik mot Kapitalgruppen.

Bilder

Syftet med skärmdumparna är att illustrera att den typ av produkter som Kapitalgruppen säljer, dvs. strukturerade produkter, är mycket hårt kritiserade av bl.a. Finansinspektionen och har varit föremål för ingripanden. Den första skärmdumpen, med en

illustration och en pratbubbla, handlar om ett seminarium om strukturerade produkter. Det framgår också tydligt av bilden. Den andra skärmdumpen, med texten ”stora systematiska brister i rådgivningen”, syftar på ett annat bolag än Kapitalgruppen (Exceed) vilket också tydligt framgår. Bilderna tar således inte sikte direkt på Kapitalgruppen och kan inte heller uppfattas göra det.

Telefonförsäljning

I Inlägget påstås inte att själva försäljningen av finansiella produkter sker över telefon. Det som anges är att Kapitalgruppen bedriver en uppsökande verksamhet via telefon, där bolaget försöker locka in kunder till rådgivningsmöten. För budskapet i Inlägget är det ovidkommande om kunduppsökningen utförs av Kapitalgruppen självt eller av ett externt callcenter.

Jämförelserna med Allra och Falcon Funds syftar till att belysa att den typ av verksamhet och försäljningsmetoder som Kapitalgruppen ägnar i sig åt har ifrågasatts och gett upphov till åtgärder från berörda myndigheters sida.

Missnöjda kunder och ARN-anmälningar

Tre anmälningar till ARN är ett relativt stort antal för ett företag av Kapitalgruppens storlek. Mellan åren 2011 och 2021 har ARN behandlat 582 nya fall gällande rådgivning inom bank eller försäkring. Kapitalgruppen har enligt bolaget självt lite drygt 1 000 kunder per år. Utifrån ett antagande att de som får rådgivning bara träffar en rådgivare per år är sannolikheten att Kapitalgruppen får en ARN-anmälan fyra procent. Rent statistiskt borde Kapitalgruppen alltså få en anmälan mot sig vart 25:e år, medan företaget i själva verket har fått tre anmälningar mot sig under den period om ca tolv år som det varit verksamt. Det kan jämföras med att andra oberoende rådgivningsföretag, bl.a. Kollberg & Enqvist, inte har någon anmälan registrerad hos ARN.

Det är ett korrekt påstående att ”I två av fallen har Kapitalgruppens säljare lurat in konsumenten i strukturerade produkter.” Det är Kapitalgruppens rådgivning som har föranlett kunderna att göra placeringen i fråga.

Det stämmer att det ”läs finnas ett mörkertal” av missnöjda kunder. Skrivningen ger uttryck för en allmän erfarenhet, dvs. det är rimligt att anta att det finns ett mörkertal. Det bekräftas bl.a. av att Småspararguiden har hjälpt många konsumenter att ”utreda rätten till skadestånd” vilket också anges i Inlägget. Småspararguiden har inte direkt företrätt någon kund gentemot Kapitalgruppen när det gäller skadestånd, men det påstås heller inte i Inlägget. Det är tydligt att texten ger uttryck för en allmän erfarenhet.

Provisioner och intressekonflikter

Inläggets skrivning om intressekonflikter stämmer. Provisioner från de finansiella produkter som Kapitalgruppen säljer är typiskt sett något som leder till intressekonflikter och till dåliga och dyra sparprodukter för kunden. Kapitalgruppens rådgivare arbetar eller har arbetat på provisionsbasis. Det är således korrekt att hävda att Kapitalgruppen är provisionsdrivet, även om företaget får intäkter också på annat sätt. Kapitalgruppen är vidare delägare i Svensk Värdepappersservice och kan därmed få vinstdelning från produktbolaget Strukturinvest när bolaget säljer Strukturinvests produkter. Det leder till samma typ av intressekonflikter som provision. I grunden handlar kritiken i Inlägget om att intjäningen för Kapitalgruppen och dess rådgivare är avhängigt vilka finansiella produkter kunden väljer att investera i.

Det påstås inte i Inlägget att Finansinspektionen har varnat för provisioner. Det som påstås är att Finansinspektionen har varnat för osunda intressekonflikter i rådgivningsbranschen. Provisioner är ett sätt, förmodligen det vanligaste, på vilket sådana intressekonflikter kan uppstå, men det är inte det enda sättet. Därtill har Finansinspektionen i flera sammanhang också uttryckligen varnat för just provisioner, vilket bl.a. framgår av Finansinspektionens prioriterade områden för 2021. Att det finns intressekonflikter hos Kapitalgruppen bekräftas även av företaget självt då det i underlaget för ett ARN-beslut finns information som Kapitalgruppen har lämnat till kund rörande intressekonflikter och provisioner för produkter som säljs inom ramen för försäkringsförmedling.

Strukturerade produkter

Strukturerade produkter är komplicerade finansiella produkter som är svåra för konsumenten att förstå. Vad produkterna borde kosta går ofta att räkna ut utifrån korrelationsdata och marknadspriser på optioner. I vissa fall finns det ett otvetydigt marknadspris, medan det i andra fall krävs vissa antaganden. För någon som inte har en utbildning i finansiell matematik är det omöjligt att räkna ut vad som är ett rimligt pris för en produkt.

Påståendet att Kapitalgruppen förmedlar strukturerade produkter är korrekt. Det är vidare korrekt att Exceed har blivit av med sitt tillstånd huvudsakligen p.g.a. försäljningen av strukturerade produkter. Det stämmer inte att i princip alla banker och andra finansiella aktörer som står under Finansinspektionens tillstånd arbetar med strukturerade produkter. Exempelvis har Skandia samt mäklarorganisationerna Tydliga och Säkra upphört med eller uppmanat sina medlemmar att sluta sälja strukturerade produkter till konsumenter.

Finansinspektionen har meddelat SIP Nordic Fondkommission en varning och sanktionsavgift av liknande skäl. Nord Fondkommissions tillstånd har också dragits in. Finansinspektionen har vidare inlett en undersökning mot Svensk Värdepappersservice, som Kapitalgruppen är anknuten ombud för. Produkterna är så komplicerade att det ställs betydligt högre krav på rådgivning och dokumentation än vid rekommendation av enklare produkter.

Jämförande reklam

De uttalanden som görs i Inlägget syftar inte till att jämföra Småspararguidens tjänster med en konkurrents tjänster. Det finns inte förutsättningar för en sådan jämförelse eftersom Småspararguidens och Kapitalgruppens verksamheter skiljer sig åt. Om domstolen skulle finna att Kapitalgruppen är en konkurrent till Småspararguiden, så finns inte något förbud mot att lämna negativa uppgifter om en konkurrents produkter så länge de uppgifter som lämnas är korrekta.

Renommésnyltning

Den påstådda ”marknadsföringen” från Småspararguidens sida drar under inga omständigheter någon otillbörlig fördel av Kapitalgruppens varumärke. Småspararguiden har inget intresse av att förknippas med det varumärket, dels eftersom Kapitalgruppen bedriver en verksamhet som Småspararguiden tvärtom vill varna för, dels eftersom det är fråga om helt olika typer av verksamheter.

Genomsnittskonsumenten och transaktionstestet

Småspararguidens läsekrets består av medvetna och välinformerade konsumenter. De har sökt sig till Småspararguiden bl.a. för att ta del av just den typ av granskningar som Inlägget utgör ett led i. Det finns mot den bakgrunden inte anledning att utgå från annat än att det stått klart för den enskilde läsaren vad Inlägget handlar om och vad syftet med det är. Därmed finns det inte heller någon anledning att anta att Inlägget på något sätt skulle påverka läsarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut.

Vitesförbud

Ett vitesförbud måste under alla förhållanden vara utformat på ett sätt som gör att det inte träffar eller riskerar att träffa publiceringar som inte står i strid med marknadsföringslagen.

Förstahandsyrkandet

Kapitalgruppens förstahandsyrkande tar sikte på Inlägget i dess helhet. Förstahandsyrkandet kan bifallas endast om Inlägget som helhet betraktat är att bedöma som marknadsföring och inte skyddas av den grundlagsstadgade yttrandefriheten. Därtill erfordras att marknadsföringen är otillbörlig.

Andrahandsyrkandet

En grundläggande förutsättning för bifall till någon del av Kapitalgruppens andrahandsyrkande är att Småspararguiden tidigare faktiskt har använt sig av respektive på-

stående eller illustration i sin marknadsföring. Den enda tidigare faktiska användningen är Småspararguidens användning av framställningarna i det överspelade Inlägget. Så snart det står klart att Inlägget i sin helhet inte utgör något brott mot marknadsföringslagen faller således förutsättningarna att meddela något förbudsbeslut gentemot något av de enskilda påståenden och illustrationer som andrahandsyrkandet omfattar.

Skadestånd

Avsikten med publiceringen har uteslutande varit opinionsbildning. Det visas av att Småspararguiden i efterhand har justerat inramningen för att göra det ännu tydligare att syftet är ett annat än att marknadsföra Småspararguidens tjänster. Inlägget har inte uppsåtligt eller av oaktsamhet utformats för att nå personer som söker rådgivare. Inlägget har inte utformats för att vilseleda konsumenter eller försetts med söktaggar som skulle ha ett utpräglat sökmotoroptimeringssyfte.

Inlägget har inte haft någon marknadsföringseffekt och Småspararguiden har inte haft några intäkter kopplade till Inlägget. Det finns inga uppgifter om att kunder ska ha valt att vända sig till Småspararguiden i stället för till Kapitalgruppen. En eventuell minskning av kunder behöver heller inte leda till minskade intäkter.

Det kan dessutom finnas andra orsaker till minskade intäkter än publiceringen av Inlägget, t.ex. att Kapitalgruppens verksamhet var på tillbakagång, hur mycket uppsökande verksamhet som bedrivits, att bolaget haft färre rådgivare, att Kapitalgruppen sålt andra produkter än Strivos depåer eller att konsumenterna tagit till sig av Finansinspektionens kritik efter sanktionerna mot bl.a. Exceed. Dessutom anges i Kapitalgruppens årsredovisning för räkenskapsåret september 2019 – augusti 2020 att covid-utbrottet har lett till minskad verksamhet. Av Kapitalgruppens årsredovisning för räkenskapsåret september 2020 – augusti 2021 framgår att bolaget gjorde en kraftig omsättningsökning under räkenskapsåret eftersom vaccineringen mot covid-19 hade kommit igång och att restriktionerna lättat. Det kan vidare vara så att Kapitalgruppens verksamhet och produkter inte bedömts vara attraktiva nog av potentiella kunder av skäl motsvarande de som beskrivs i Inlägget. En ytterligare möjlig orsak till minskad

kundtillströmning är att kunderna har läst Compricers artikel som publicerades den 5 juli 2021.

Kapitalgruppens sätt att beräkna skada ifrågasätts. Kapitalgruppen har inte haft en resultatminskning med 1 057 501 kr till följd av Inlägget. Det kan inte vitsordas att en ny kund stannar som kund under i genomsnitt tio år. Det går inte att beräkna skadan utifrån genomsnittliga intäkter per kund och år. Den genomsnittliga intäkten varierar mellan kunder beroende på hur stort kapital Kapitalgruppen förvaltar. Vidare kan det ifrågasättas hur kunderna kan generera stabila vinster om det är som Kapitalgruppen hävdar att intäkterna främst kommer från arvoden från rådgivningstjänster och inte provisioner.

Att kundtillströmningen per månad är ca 32 procent lägre under en period som inkluderar sommarsemestern är inte konstigt, utan tvärtom normalt. När det gäller den valda jämförelseperioden framstår den inte som representativ då den präglas av det globala covid-19 utbrottet.

Valet av skadeperiod ifrågasätts. Att Inlägget börjat visas i sökmotorer först då det legat uppe i tre veckor stämmer inte med den faktiska trafiken till Inlägget och besökare på hemsidan. Inlägget blev synligt hos sökmotorer vid publiceringen.

Publiceringen innebär inget direkt eller indirekt utnyttjande av Kapitalgruppens ställning på marknaden, varför det inte går att tala om någon goodwillskada. Kapitalgruppen har under alla förhållanden inte visat att dess varumärke och ställning på marknaden åtnjuter renommé som drabbats av någon goodwillskada. Småspararguiden har inte fått några kunder, affärer eller intäkter från den påstådda marknadsföringen. Inlägget har endast genererat en blygsam trafik till Småspararguidens rådgivningssida och har inte lett till några nya kundmöten.

Vid ett eventuellt skadestånd baserat på att Inlägget endast delvis utgör otillbörlig marknadsföring, kan på sin höjd endast ett marginellt skadeståndsbelopp bli aktuellt.

Småspararguiden har gett Kapitalgruppen möjlighet att bemöta kritiken före publiceringen utan att få något svar. Kapitalgruppen har såvitt Småspararguiden känner till inte heller bemött Inlägget på annat sätt efter publiceringen förutom genom stämningsansökan och dess efterspel. Kapitalgruppen har således inte begränsat sin skada.

DOMSKÄL

Inledning

Målet rör Inlägget vars ostridiga förekomst har beskrivits i avsnittet Bakgrund och vars ostridiga utformning och innehåll framgår av domsbilaga 1. Kapitalgruppens förstahandsyrkande tar sikte på Inlägget i dess helhet och andrahandsyrkandet på 33 stycken påståenden och illustrationer som finns i Inlägget.

Patent- och marknadsdomstolen bedömer först om Inlägget utgör marknadsföring. Om domstolen kommer fram till att så är fallet, prövar domstolen om marknadsföringen är otillbörlig. Om den anses vara det, tar domstolen ställning till om det föreligger förutsättningar att meddela vitesförbud och slutligen om Kapitalgruppen ska tillerkännas skadestånd.

Inlägget utgör marknadsföring

Allmänna utgångspunkter för bedömningen

Den grundläggande yttrandefriheten följer av 2 kap. 1 § första stycket 1 regeringsformen. Där anges att var och en är tillförsäkrad mot det allmänna att i tal, skrift eller bild på ett eller annat sätt meddela upplysningar samt uttrycka tankar, åsikter och känslor. Yttrandefriheten regleras även genom artikel 10 (1) i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (europakonventionen) och genom artikel 11 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (EU-stadgan).

Av 2 kap. 1 § andra stycket regeringsformen följer att tryckfrihet och motsvarande frihet att yttra sig i andra medier än i tryckta skrifter är speciellt reglerad i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Tryck- och yttrandefriheten definieras i huvudsak på samma sätt i de tre regelverken (se 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen). Yttrandefrihetsgrundlagen ger ett automatiskt skydd för vissa aktörer som tillhandahåller information till allmänheten på en webbplats. Den som driver en webbsida som inte omfattas av det automatiska grundlagsskyddet kan själv välja att ansöka om utgivningsbevis. Genom ett sådant bevis får webbplatsen samma ställning som om den hade haft automatiskt skydd. (Se 1 kap. 2, 4 och 5 §§.)

Friheten att yttra sig i näringsverksamhet får begränsas genom lag, vilket följer av 2 kap. 20 och 23 §§ regeringsformen, artikel 10 (2) europakonventionen och artikel 52 (1) i EU-stadgan. Bestämmelserna i marknadsföringslagen om förbud mot otillbörlig marknadsföring utgör en sådan möjlighet att begränsa yttrandefriheten.

Marknadsföringslagen är tillämplig när näringsidkare marknadsför eller själva efterfrågar produkter i sin näringsverksamhet. Med marknadsföring avses reklam och andra åtgärder i näringsverksamhet som är ägnade att främja avsättningen av eller tillgången till produkter inbegripet en näringsidkares handlande, underlåtenhet eller någon annan åtgärd eller beteende i övrigt före, under eller efter försäljning eller leverans av produkter till konsumenter eller näringsidkare. (2 § första stycket 1 och 3 § marknadsföringslagen)

Marknadsföringsbegreppet omfattar åtgärder som är av rent kommersiell karaktär. Det innebär att åtgärden ska syfta till att främja avsättningen av varor eller tjänster och ha kommersiella förhållanden till föremål, dvs. avse en näringsidkares affärsverksamhet eller där tillhandahållna varor eller tjänster. Åtgärden ska ha lämnats i kommersiell verksamhet och med kommersiellt syfte och ha haft rent kommersiella förhållanden till föremål. (Se prop. 1970:57 s. 65–67, NJA 1975 s. 589, NJA 1977 s. 751, NJA 2007 s. 142, MD 2002:34 och MD 2005:11.)

Ingripanden med stöd av marknadsföringslagen kan inte göras mot framställningar som är inriktade på att bibringa allmänheten vissa värderingar eller påverka allmänhetens beteende i viss riktning. För det fall det råder tveksamhet ska tryck- och yttrandefriheten ges företräde. (Se prop. 1973:123 s. 10 och 11 samt jfr NJA 1999 s. 749, NJA 2001 s. 319, NJA 2007 s. 142, MD 2002:18, MD 2002:34 och MD 2007:31.)

Om en framställning innehåller både uppgifter om kommersiella förhållanden och opinionsbildande eller nyhetsförmedlande inslag, s.k. blandade meddelanden, ska den del av framställningen som syftar till att öka avsetningen av produkterna eller tjänsterna utgöra marknadsföring (prop. 1993/94:98 s. 29 och 30). I de fall det inte är möjligt att särskilja olika textpartier från annan text mot bakgrund av framställningens sammanhang behandlas framställningen som en helhet (se MD 1972:4 och MD 2009:15).

Frågan om gränsdragningen av vad som kan prövas enligt marknadsföringslagen med hänsyn till skyddet för tryck- och yttrandefriheten ska bestämmas efter samma kriterier oavsett om bedömningen ska göras med beaktande av reglerna i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen, eller de grundläggande bestämmelserna i regeringsformen. (Se MD 2001:17 och MD 2014:16 punkten 126 med däri hänvisade avgöranden. Se också MD 2005:11.)

Patent- och marknadsdomstolens bedömning

Som redovisats ovan ska gränsen för marknadsföringslagens räckvidd bestämmas efter samma kriterier oavsett om det är reglerna i tryckfrihetsförordningen, yttrandefrihetsgrundlagen eller regeringsformen som aktualiseras. Vad Småspararguiden har anfört om dess olika utgivningsbevis vid tidpunkten för publiceringen av Inlägget saknar betydelse i målet. Vad domstolen har att bedöma är om Inlägget har lämnats i *kommersiell verksamhet* och med *kommersiellt syfte* och om det har haft *rent kommersiella förhållanden till föremål*. Det är en helhetsbedömning som ska göras.

Inledningsvis kan konstateras att Inlägget har en redaktionell utformning med rubriker i fet stil, en kortare ingress, brödtext, citat och bilder. Utformningen har liknande utformning som flera av de artiklar eller blogginlägg som finns på Småspararguidens webbplats. Enligt domstolens bedömning får läsaren intrycket att det är fråga om en opinionsbildande eller granskande artikel. Bedömningen kan dock inte utgå från den rent yttre utformningen utan måste göras utifrån innehållet och budskapet i Inlägget (se prop. 1973:123 s. 46).

Inlägget har rubriken ”Varning för Kapitalgruppen”. Patrick Siegbahn har i förhör berättat att syftet med Inlägget varit att varna för Kapitalgruppen. När Inlägget betraktas som helhet blir detta syfte också tydligt. Genom påståenden och illustrationer framförs budskapet att det finns skäl att varna för Kapitalgruppen, att Kapitalgruppen är en icke oberoende ekonomisk rådgivare som använder sig av oseriösa säljmetoder, har missnöjda kunder och lurar konsumenter att köpa dåliga produkter. Läsaren får också intrycket att det finns ett flertal processer mot företaget hos ARN och att Finansinspektionen har haft anledning att granska eller kritisera Kapitalgruppen. De påståenden som förekommer i Inlägget får anses vara ägnade att väcka negativ uppmärksamhet kring Kapitalgruppen och dess verksamhet.

De negativa framställningarna, sedda för sig, ger inte något direkt uppmärksamhetsvärde kring Småspararguidens egen verksamhet. I Inlägget anges heller inte särskilt mycket om Småspararguiden i text eller bild. Det enda som uttryckligen påstås om Småspararguiden är vad som anges i det avslutande textstycket under rubriken ”Granskar vi en konkurrent?”. Av stycket kan utläsas att Småspararguiden och Kapitalgruppen i viss mån är konkurrenter eftersom båda pratar med kunder om privatekonomi. Det påstås emellertid att skillnaderna mellan företagen är större än likheterna eftersom Småspararguiden tar betalt för sin tid och är oberoende, medan Kapitalgruppen säljer produkter för vilka företaget erhåller provisioner. Stycket avslutas med en uppmaning till de läsare som blivit avskräckta att vända sig till någon oberoende rådgivare samt en direkt hänvisning till Småspararguiden.

Att rikta kritik mot en konkurrent kan vara ägnat att ha avsättningsfrämjande effekter för den aktör som förmedlar kritiken (jfr MD 2002:18, MD 1999:28 och MD 2009:27). Frågan är då om parterna kan anses vara konkurrenter. Småspararguiden och Kapitalgruppen erbjuder båda ekonomisk rådgivning till privatpersoner och småsparare. Kapitalgruppen har ett tillstånd från Finansinspektionen, vilket Småspararguiden inte har. Småspararguidens rådgivning är därför mer allmänt hållen än Kapitalgruppens. Småspararguiden menar att dess verksamhet består av två delar och att Småspararguidens oberoende rådgivning är något helt annat än Kapitalgruppens rådgivning. De skillnader som enligt Småspararguiden föreligger mellan de båda företagens verksamhet får enligt domstolen inte någon avgörande betydelse för om de kan anses vara konkurrenter. Båda företagen finansierar sin verksamhet genom rådgivningen och kundkretsen de riktar sig till är såvitt framkommit i huvudsak densamma. För de kunder som anlitar Kapitalgruppen respektive Småspararguiden får tjänsterna anses vara utbytbara – även om resultatet av företagens respektive rådgivning naturligtvis kan skilja sig åt. Konkurrensförhållandet är dessutom något som Småspararguiden nämner i Inlägget. Enligt domstolens bedömning får Småspararguiden och Kapitalgruppen anses vara konkurrenter till varandra.

Framställningarna om Kapitalgruppen måste således bedömas med beaktande av att parterna är konkurrenter. De måste också ses mot bakgrund av i vilken kontext de förekommer. Inlägget har publicerats på Småspararguidens webbplats, visserligen under bloggfliken, men ändå i nära anslutning till övrigt innehåll på webbplatsen som bl.a. avser ekonomisk rådgivning. Under bloggfliken finns vidare olika typer av inlägg – både sådana som kritiserar andra aktörer och inlägg av rent upplysande eller rådgivande karaktär. Av utredningen har inte framgått att det finns någon särskild kategorisering av de olika inläggen på bloggen. Det har inte heller framgått att det finns ett tydligt åtskiljande mellan blogginläggen och verksamheten för ekonomisk rådgivning. Inlägget har vidare visats tillsammans med en widget i vilken Småspararguidens tjänster erbjuds samt en knapp som gör det möjligt att skriva upp sig som prenumerant på Småspararguidens nyhetsbrev. Nederst och efter Inlägget, i de fall då bildskärmen varit för liten, har det också funnits hänvisningar till Småspararguidens

tjänster och beställningssida. Av utredningen framgår också att Inlägget har genererat viss trafik till Småspararguidens webbplats och till säljsidan.

Sammantaget gör domstolen följande bedömning. Småspararguiden är en näringsidkare och en konkurrent till Kapitalgruppen. Den negativa bild som målas upp av Kapitalgruppen, tillsammans med hänvisningar och länkar till Småspararguidens verksamhet och tjänster, får en avsättningsfrämjande effekt för Småspararguidens verksamhet. Bloggsidan där Inlägget publicerats har ett varierande innehåll och ett mycket nära samband med övriga delar av Småspararguidens webbplats där Småspararguiden säljer sin rådgivning. Inlägget har vidare genererat trafik till bl.a. beställningssidan för ekonomisk rådgivning. Inlägget får därmed betraktas som en del av Småspararguidens kommersiella verksamhet i stort. Det är sannolikt att läsare till Inlägget, som står i begrepp att anlita en ekonomisk rådgivare, väljer att vända sig till Småspararguiden i stället för till Kapitalgruppen (jfr Patent- och marknadsdomstolens dom den 30 juni 2021 i mål PMT 18027-20). Att rikta så skarp kritik mot en konkurrent och samtidigt genom hänvisningar och länkar belysa fördelarna med den egna verksamheten på sätt som skett i Inlägget kan inte utgöra ett opinionsbildande eller granskande debattinlägg.

De olika framställningarna i Inlägget bildar tillsammans en helhet och det är enligt domstolen inte möjligt att skilja ut vissa separata delar av texten eller illustrationerna som rent opinionsbildande eller nyhetsförmedlande. Inlägget är därför inte att bedöma som ett s.k. blandat meddelande. (Jfr prop. 1993/94:98 s. 29 och 30 samt MD 2009:15).

Patent- och marknadsdomstolen anser att Inlägget i dess helhet har lämnats i kommersiell verksamhet och i kommersiellt syfte samt haft rent kommersiella förhållanden till föremål.

Inlägget utgör otillbörlig marknadsföring

Allmänna utgångspunkter för bedömningen

Marknadsföringslagen genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder (direktivet om otillbörliga affärsmetoder). Marknadsföringslagens bestämmelser ska så långt det är möjligt tolkas direktivkonformt. Syftet med marknadsföringslagen är enligt 1 § att främja konsumenternas och näringslivets intressen i samband med marknadsföring av produkter och att motverka marknadsföring som är otillbörlig. ”Produkter” definieras i 3 § som alla typer av varor och tjänster.

Enligt 10 § första stycket marknadsföringslagen får en näringsidkare vid marknadsföring inte använda sig av felaktiga påståenden eller andra framställningar som är vilseledande i fråga om näringsidkarens egen eller någon annans näringsverksamhet. Med begreppet framställningar avses ord, bild, tecken, muntliga och skriftliga framställningar i exempelvis annonser, broschyrer och på förpackningar. Förbudet mot vilseledande marknadsföring omfattar inte enbart framställningar som innehåller oriktig information eller falska påståenden, utan också fall då den allmänna utformningen är ägnad att vilseleda konsumenten, även om uppgifterna är korrekta i sak. (Se prop. 2007/08:115 s. 85.) Marknadsföring som är vilseledande enligt 10 § är enligt 8 § samma lag att anse som otillbörlig om den påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut.

Marknadsföring ska enligt 5 § marknadsföringslagen överensstämma med god marknadsföringssed. Marknadsföring som strider mot god marknadsföringssed är att anse som otillbörlig om den i märkbar mån påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut, vilket följer av 6 § samma lag.

En näringsidkare får i sin reklam direkt eller indirekt peka ut en annan näringsidkare eller dennes produkter om de förutsättningar som räknas upp i 18 § marknadsföringslagen är uppfyllda. Paragrafen genomför delvis artiklarna 7.2 och 14 i direktivet om

otillbörliga affärsmetoder. Samtliga de krav som uppställs i 18 § måste vara uppfyllda för att en jämförelse ska vara tillåten. Enligt punkten 1 får jämförande reklam inte vara vilseledande. Enligt punkten 2 ska en jämförelse avse produkter som svarar mot samma behov eller är avsedda för samma ändamål. Av punkten 3 följer att jämförelsen på ett objektivt sätt ska avse väsentliga, relevanta, kontrollerbara och utmärkande egenskaper hos produkterna. Punkten 5 reglerar att jämförelsen inte får misskreditera eller vara nedsättande för en annan näringsidkares verksamhet, förhållanden, produkter, varumärken, företagsnamn eller andra kännetecken. Punkten 7 anger att en näringsidkare inte får dra otillbörlig fördel av en annan näringsidkares renommé.

För att det ska vara fråga om jämförande reklam krävs ett direkt eller indirekt utpekande av en konkurrent till annonsören eller varor eller tjänster som tillhandahålls av denna konkurrent (jfr EU-domstolens dom den 19 april 2007 i mål C-381/05, *De Landtsheer Emmanuel*, EU:C:2007:230, punkten 17).

Enligt fast marknadsföringsrättslig praxis följer att den som ansvarar för marknadsföringen har bevisbördan för att de påståenden eller andra framställningar som har använts i marknadsföringen är vederhäftiga (prop. 1994/95:123 s. 153). Vid jämförelser ställs höga krav på vederhäftighet (se bl.a. MD 2015:13 punkten 119 med däri gjorda hänvisningar). I vederhäftighetskravet ligger också att en jämförelse ska vara representativ, dvs. ge en rättvisande totalbild av det jämförda, då en jämförelse ofta är ägnad att ge ett starkt intryck av objektivitet och därigenom väcka speciellt förtroende (prop. 1970:57 s. 70).

En utgångspunkt enligt direktivet om otillbörliga affärsmetoder är att marknadsföringen ska bedömas med hänsyn till hur den uppfattas av en genomsnittskonsument som är normalt informerad samt skäligen upplyst, med beaktande av sociala, språkliga och kulturella faktorer (se skäl 18 i direktivet och EU-domstolens dom den 18 oktober 2012 i mål C-428/11, *Purely Creative m.fl.*, EU:C:2012:651, punkten 53). Om marknadsföringen är särskilt riktad till en viss konsumentgrupp följer av direktivet att

marknadsföringen ska bedömas ur ett perspektiv som är representativt för den genomsnittliga medlemmen i denna grupp. Avgörande för hur en marknadsföringsåtgärd ska bedömas är också enligt fast praxis hur framställningen, i det sammanhang den förekommer och vid en flyktig läsning, uppfattas av en genomsnittlig mottagare i den målgrupp som marknadsföringen riktar sig till (se bl.a. MD 2008:15, MD 2014:17 punkten 54 och MD 2015:11 punkten 89).

Hur en genomsnittskonsument uppfattar viss marknadsföring innefattar en normativ bedömning och utgör därmed en s.k. rättsfråga. Det finns dock inte något hinder mot att parterna lägger fram bevis för omständigheter av betydelse för bedömningen av denna fråga (se MD 2015:18 punkten 149 med däri gjorda hänvisningar och jfr EU-domstolens dom den 16 juli 1998 i mål C-210/96 *Gut Springenheide och Tusky mot Oberkreisdirektor des Kreises Steinfurt*, EU:C:1998:369, punkten 37).

Bedömningen av marknadsföringen

Genomsnittskonsumenten

Patent- och marknadsdomstolen konstaterar att Inlägget är utformat så att det utgör marknadsföring av Småspararguidens ekonomiska rådgivning med särskilt fokus på skillnaden mellan oberoende rådgivare och sådana som i samband med rådgivningen också säljer eller förmedlar andras produkter.

Med hänsyn till att marknadsföringen avser just ekonomisk rådgivning, kan förutsättas att Inlägget är riktat till personer som är intresserade av råd och hjälp med frågor om privatekonomi. Läsarna till Inlägget kan därmed inte anses ha några särskilt fördjupade kunskaper inom sparprodukter för sin privatekonomi. Målgruppen består enligt domstolens bedömning av konsumentkollektivet i stort där den genomsnittlige konsumenten förutsätts vara normalt informerad samt skäligen uppmärksam och upplyst och med ett intresse för privatekonomi och sparande. Marknadsföringen ska bedömas med utgångspunkt i hur en genomsnittskonsument i denna grupp uppfattar den.

Jämförande reklam

Patent- och marknadsdomstolen prövar först om jämförelserna varit tillåtna enligt 18 § marknadsföringslagen. Först om det vid den prövningen konstateras att det inte varit fråga om jämförande reklam, kommer domstolen i stället att gå vidare och bedöma om marknadsföringen varit vilseledande enligt 10 § eller strider mot god marknadsförings- sed enligt 5 § samma lag. (Jfr Marknadsdomstolens prövningar i MD 2010:6 och MD 2012:6.)

Domstolen har kommit fram till att Småspararguiden i Inlägget marknadsför sin ekonomiska rådgivning. Inlägget rubriceras ”Varning för Kapitalgruppen”. Innehållet tar nästan uteslutande sikte på Kapitalgruppens verksamhet. Inlägget avslutas med påstående om att Kapitalgruppen i viss mån är konkurrenter till Småspararguiden och att båda företagen ger råd till kunder om deras privatekonomi. Enligt Patent- och marknadsdomstolen är det tydligt att Inlägget pekar ut Kapitalgruppen och dess verksamhet och att det därmed görs en direkt jämförelse med Kapitalgruppen. Som domstolen redan konstaterat är företagen också konkurrenter och deras rådgivningstjänster får anses utbytbara.

Som redogjorts för inledningsvis består Inlägget av de 33 påståenden och illustrationer som andrahandsyrkandet tar sikte på. Tillsammans bildar dessa en helhet och ska bedömas utifrån det helhetsintryck de ger i det sammanhang de förekommer i Inlägget. Några framställningar i Inlägget är dock särskilt iögonfallande:

- Rubriken ”Varning för Kapitalgruppen” och ingressen som anger att Kapitalgruppen finns på myndighetens radar,
- påståendena om att Kapitalgruppen säljer dåliga produkter,
- återgivelsen av Kapitalgruppens omdömen på Google Business,
- bilderna med inklippta pratbubblor,
- påståendena om att det finns upprepade rapporter om oseriös telefonförsäljning,
- framställningarna om ARN-ärenden, och
- sammankopplingen med företagen Allra och Falcon Funds.

Det är Småspararguiden som har bevisbördan för att framställningarna är vederhäftiga och tillåtna.

Den skriftliga bevisning som Småspararguiden har åberopat till stöd för att de påståenden och illustrationer som gemensamt bildar Inlägget är riktiga utgörs i huvudsak av ett beslut från Finansinspektionen, pressmeddelanden om ingripanden mot företagen Nord Fondkommission, SIP Nordic Fondkommission och Svensk värdepappersservice, en promemoria om Finansinspektionens prioriteringar, utskrifter med information om att Skandia och andra företag har upphört att erbjuda och ge råd om strukturerade produkter samt ett uttalande från Finansinspektionens generaldirektör. Vidare har Småspararguiden åberopat beslut som ARN meddelat i tre ärenden, epostmeddelanden från ARN med information om antal inkomna ärenden avseende rådgivning samt statistik över rådgivning om fonder. Småspararguiden har också lagt fram ett beslut från Disciplinnämnden för försäkringsdistribution och listor över telefonsamtal.

Patent- och marknadsdomstolen gör följande bedömning.

Det kan av bevisningen utläsas att strukturerade produkter är komplicerade finansiella instrument som flera företag valt att sluta sälja eller förmedla. Det är vidare utrett att Finansinspektionen ställer höga krav på företag som säljer strukturerade produkter och att det gjorts ingripanden mot företag (som inte är Kapitalgruppen) samt att det kan finnas intressekonflikter vid rådgivning då den som ger råd också tar emot provisioner. Det är dessutom utrett att det funnits tre anmälningar mot Kapitalgruppen hos ARN, vilka samtliga avslagits av nämnden.

Småspararguiden har inte visat att det finns skäl att i rubriken och ingressen varna för Kapitalgruppen eller att påstå att Kapitalgruppen finns på myndigheternas radar och att företaget säljer dåliga produkter. Strukturerade produkter må vara en kategori av finansiella instrument som kan vara svåra att förstå för konsumenter som inte har någon djupare ekonomisk kunskap. Det har dock inte framgått att det skulle vara olämpligt att förmedla sådana produkter, förutsatt att de krav som ställs på rådgivning i

övrigt är uppfyllda. Kapitalgruppen har tillstånd från Finansinspektionen. Teodor Dencker har berättat om hur Kapitalgruppen arbetar med att uppfylla de krav som ställs på verksamheten. Såvitt framkommit har det inte funnits anledning för Finansinspektionen eller någon annan myndighet att ingripa mot Kapitalgruppen. Det som påstås om Kapitalgruppen är därmed vilseledande och misskrediterande.

Återgivelsen av Kapitalgruppens omdömen på Google Business utgörs av en skärmdump som visar tre omdömen där Kapitalgruppen endast fått en av fem stjärnor. Kapitalgruppen har visat att resultatet efter en sökning inte ser ut som skärmdumpen i Inlägget, utan att de dåliga omdömena i själva verket är omringade av flera omdömen där Kapitalgruppen fått fem av fem stjärnor. Enligt Patrick Siegbahn gjorde han en skärmdump av det resultat han fick fram efter att ha sorterat från ”lägst” till ”högst”. Patrick Siegbahn har berättat att avsikten var att varna för en aktör och att han därför endast ville få med de negativa omdömena, eftersom han ansåg att endast dessa var relevanta för läsaren. Publiceringen av enbart negativa omdömena, utan någon upplysning om att det också fanns positiva omdömen, är vilseledande och misskrediterande mot Kapitalgruppen.

De bilder med inklippta pratbubblor av vilka framgår att ”... man gör inte annat än att lura konsumenterna” och ”Stora systematiska brister i rådgivningen” är stillbilder från pressträffar hos Finansinspektionen. Mot bakgrund av att bilderna förekommer i ett inlägg som handlar om Kapitalgruppen får läsaren intrycket att det är Kapitalgruppen som citaten avser. Som redan konstaterats har det inte framkommit något som tyder på att Finansinspektionen skulle ha anledning att kritisera Kapitalgruppen. Bilderna är därmed vilseledande och misskrediterande för Kapitalgruppen.

På flera ställen i Inlägget uppehåller sig Småspararguiden kring anmälningar som gjorts till ARN. Det påstås bl.a. att det är synnerligen mycket med tre anmälningar mot en så liten verksamhet, att i två av fallen har Kapitalgruppen lurat konsumenten och att det tredje fallet gäller en dyr kapitalförsäkring som inte tillfört något annat än sämre

villkor och högre avgifter. Enligt Kapitalgruppen har företaget under sin verksamhets-tid haft strax under 1 000 kunder i genomsnitt per år och varje kund har träffat rådgivare 1–4 gånger, vilket innebär att det varit fråga om lågt räknat 30 000 rådgivningsmöten. Uppgifterna får visst stöd av den bevisning som Kapitalgruppen förebringat om antalet kunddepåer hos Strivo. Uppgifterna om antalet genomförda möten har inte ifrågasatts av Småspararguiden. Mot bakgrund av det stora antalet rådgivningsmöten som förekommit är det inte är synnerligen mycket med tre anmälningar till ARN. I alla tre ärenden har ARN dessutom avslagit anmälarens krav. De upprepade framställningarna om ARN-anmälningar är vilseledande och misskrediterande.

I Inlägget finns ett avsnitt som rubriceras ”Upprepade rapporter om oseriös telefonförsäljning”. I avsnittet dras paralleller till ”kända ekobrottslingar som Falcon Funds och Allra” och där anges bl.a. att eftersom telefonförsäljning är en så dyr försäljningsmetod så måste produkterna som säljs vara dyra. I målet är det klarlagt att Kapitalgruppen inte säljer något per telefon. Det har framgått att den telefonkontakt som tas med presumtiva kunder går ut på att bjuda in till seminarier som Kapitalgruppen ordnar och att seminariedeltagare sedan kan välja att skriva upp sig på en lista för rådgivning. Någon försäljning sker således inte vare sig under telefonsamtal eller ens vid det efterföljande seminariet. Påståendena om att Kapitalgruppen bedriver oseriös telefonförsäljning och kopplingen till ”kända ekobrottslingar” är vilseledande och misskrediterande.

De nu redovisade framställningarna medför – tillsammans med påståenden om att Kapitalgruppen inte är oberoende, att det finns osunda intressekonflikter, bilder på Småspararguidens listning av ”skitprodukter” och uppmaning till de läsare som blir avskräckta att i stället vända sig till en oberoende rådgivare – att Inlägget i dess helhet är vilseledande och misskrediterande och därmed strider mot bestämmelserna om jämförande reklam i 18 § 1 och 5 marknadsföringslagen.

Vid denna bedömning saknas anledning att bedöma om marknadsföringen också är otillbörlig enligt 18 § 3 och 2 samt enligt 5 eller 10 § marknadsföringslagen.

Förbud och vite

Enligt 23 § marknadsföringslagen får en näringsidkare, vars marknadsföring är otillbörlig, förbjudas att fortsätta med denna eller någon annan liknande åtgärd. Av 26 § följer att ett förbud ska förenas med vite om det inte av särskilda skäl är obehövt.

Ett förbud enligt marknadsföringslagen måste inte begränsas till de överträdelser som begåtts, utan får omfatta även andra liknande åtgärder. Ett förbud ska dock utformas på ett sådant sätt att det för adressaten tydligt och preciserat framgår vilken typ av marknadsföring som avses. (Se NJA 2018 s. 833 punkterna 9 och 12.) För att ett förbud ska få avsedd effekt bör det inte vara alltför snävt utformat. Endast en liten justering av den prövade marknadsföringen skulle i sådana fall medföra att förbudet kan kringgås (se t.ex. MD 2006:26). Ett förbud bör därför utformas så att inte enbart den konkreta marknadsföringen omfattas, utan också andra likvärdiga handlingar. Ett förbud måste dock utformas så att det har en tydlig koppling till den konkreta överträdelsen som ägt rum och det bör framgå vilken eller vilka produktkategorier som avses (se NJA 2018 s. 833 punkterna 10 och 11).

Patent- och marknadsdomstolen har kommit fram till att Inlägget i dess helhet utgör otillbörlig marknadsföring. Ett förbud ska därför meddelas avseende Inlägget. Med beaktande av redogörelsen ovan bör förbudet dock begränsas till att omfatta marknadsföring av ekonomisk rådgivning, vilket den otillbörliga marknadsföringen i Inlägget har avsett. För att förbudet inte ska kunna kringgås genom endast små justeringar i den text eller de bilder som Inlägget utgörs av, ska förbudet också omfatta inlägg med väsentligen samma utformning.

Några skäl att inte förena förbudet med vite har inte framkommit. Enligt 3 § lagen (1985:206) om viten ska ett vite fastställas till ett belopp som, med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå adressaten att följa föreläggandet. Vitet ska bestämmas så att det blir verkningsfullt och så att adressaten avhåller sig från att bryta mot det förbud som har

meddelats. Det bör inte vara ekonomiskt mer fördelaktigt för adressaten att bryta mot förbudet än att upphöra med den otillbörliga marknadsföringen. (Se NJA 2018 s. 833 punkten 20.)

Kapitalgruppens har yrkat att vitesbeloppet ska bestämmas till 2 000 000 kr. Mot bakgrund av vad som har framkommit om Småspararguidens intäkter och omsättning anser domstolen att ett vitesbelopp om 500 000 kr är tillräckligt.

Sammanfattningsvis ska ett vitesförbud meddelas mot Småspararguiden på sätt som framgår av domslutet.

Skadestånd

Av 37 § första stycket marknadsföringslagen följer att den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot vissa uppräknade bestämmelser i lagen – däribland 18 § – ska ersätta den skada som därigenom uppkommer för en annan näringsidkare. Enligt andra stycket får hänsyn tas även till omständigheter av annan än ekonomisk art när ersättningen bestäms.

När det gäller beräkningen av uppkommen skada hänvisas det i marknadsföringslagens förarbeten till att den ska ske på samma sätt som enligt de immaterialrättsliga lagarna. (Jfr prop. 1994/95:123 s. 112 och prop. 2007/08:115 s. 160.) Det finns dock inte någon generell skadepresumtion, liknande den inom immaterialrätten, som innebär att en lagstridig marknadsföringsåtgärd ska ersättas med en skälig licensavgift för att den sannolikt lett till skada (jfr NJA 2005 s. 180).

Det ankommer på den skadelidande att visa att denne har drabbats av en ersättningsgill skada och att det finns ett orsakssamband mellan den otillbörliga marknadsföringen och skadan. Om det är svårt att uppfylla kravet på full bevisning när det gäller skadans omfattning, kan domstolen uppskatta skadan till ett skäligt belopp med stöd av 35 kap. 5 § rättegångsbalken. Bevislätnadsregeln i rättegångsbalken kan dock inte tillämpas på förekomsten av skada eller på frågan om det finns ett orsakssamband. Ett exakt

orsaksförlopp kan emellertid vara svårt att bevisa. Beviskravet får därför anses uppfyllt när en orsak förefaller klart mera sannolik är någon annan orsak (se MD 2013:19 punkten 130 och däri hänvisade avgöranden).

Patent- och marknadsdomstolen gör följande bedömning.

Mot bakgrund av Inläggets utformning och de syften som Patrick Siegbahn har berättat legat bakom publiceringen, är det klarlagt att Småspararguiden i vart fall har varit oaktsamt i förhållande till den otillbörliga marknadsföringen.

Kapitalgruppen har bevisbördan för skadan och skadans omfattning. Kapitalgruppen måste göra det klart mera sannolikt att påstådd skada i form av minskad kundtillströmning och förlorad goodwill har uppstått p.g.a. Småspararguidens marknadsföring än att den uppkommit genom andra orsaker.

Kapitalgruppen har lagt fram utredning om att det har skett en nedgång i antalet kunddepåer, vilket talar för att företaget haft en minskad kundtillströmning under perioden efter Inlägget jämfört med motsvarande period året före. Kapitalgruppen har vidare lagt fram utredning som ska visa hur mycket företaget tjänar på varje kund och hur länge kunderna stannar hos företaget. Inget av detta visar dock att anledningen till att antalet kunder minskat är att de har tagit del av Inlägget. Teodor Dencker har uttalat sig om att han tror att nedgången i antalet kunder kan bero på Inlägget och att Kapitalgruppens befintliga kunder har frågat om Inlägget och dess innehåll. Någon ytterligare utredning som visar exempelvis marknadsföringens genomslag på marknaden eller att presumtiva kunder avskräckts från att anlita Kapitalgruppen och i stället anlita Småspararguiden har inte lagts fram.

Småspararguiden har gjort gällande att det kan finnas andra orsaker till Kapitalgruppens minskade kundtillströmning, bl.a. att Kapitalgruppens verksamhet varit på tillbakagång, hur mycket uppsökande verksamhet som bedrivits, att bolaget haft färre rådgivare, att Kapitalgruppen sålt andra produkter än Strivos depåer eller att

konsumenterna tagit till sig av Finansinspektionens kritik efter sanktioner mot bl.a. Exceed.

Enligt domstolen är det inte tillräckligt med endast ett antagande att Inlägget kan ha orsakat en minskad kundtillströmning eller förlorad goodwill för att beviskravet ska vara uppfyllt. Kapitalgruppen har inte gjort det klart mera sannolikt att någon skada har uppstått p.g.a. Inlägget än genom någon av de konkurrerande orsaker som Småspararguiden har lagt fram. Yrkandet om skadestånd ska därför ogillas.

Rättegångskostnader

Reglerna i 18 kap. rättegångsbalken är tillämpliga i målet (se 64 § marknadsföringslagen). Huvudregeln är enligt 18 kap. 1 § rättegångsbalken att den part som tappar målet ska ersätta motparten dess rättegångskostnad. I 18 kap. 4 § rättegångsbalken finns bestämmelser om hur rättegångskostnadsansvaret ska fördelas när det finns flera yrkanden i målet och parterna ömsom vinner och förlorar. Rätten kan då kvitta eller jämka kostnaderna, om inte kostnaderna för de olika yrkandena i målet kan särskiljas. Detsamma gäller om en parts yrkande endast bifalles till en del.

Kapitalgruppen har vunnit målet i de delar som avser marknadsföringslagens tillämplighet och frågan om marknadsföringen har varit otillbörlig. Kapitalgruppen har dock inte nått framgång i skadeståndsdelen. Processmaterialet har till största del avsett de delar av målet där Kapitalgruppens talan har bifallits. Småspararguiden ska därför stå sin egen rättegångskostnad och betala en jämkad del av Kapitalgruppens rättegångskostnad. Domstolen uppskattar den del av Kapitalgruppens kostnad (exklusive utlägg som endast avser utredning i skadeståndsdelen) som Småspararguiden ska ersätta till två tredjedelar.

Sekretess

Sekretessbestämmelsen i 36 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig i enlighet med vad som anges i domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga 3 (PMD-02)

Överklagande, ställt till Patent- och marknadsöverdomstolen, ska ha kommit in till Patent- och marknadsdomstolen senast den 30 mars 2023. Det krävs prövnings-tillstånd.

Ylva Aversten

Tove Bodegård

Niklas Jansson

 <https://www.smaspararguiden.se>

 <https://www.smaspararguiden.se/blogg/varning-for-kapitalgruppen/#>

Varning för Kapitalgruppen!

2021-05-26 / [Blogg \(https://www.smaspararguiden.se/blogg\)](https://www.smaspararguiden.se/blogg)

Småspararguiden
granskar
Kapitalgruppen

- 1 Provisionsdrivna
- 2 Strukturerade produkter säljs trots massiv kritik
- 3 Telefonsäljning anmäld till Konsumentverket
- 4 Tre anmälningar till ARN

Behöver du ytterligare hjälp? Prova [Småspararguidens oberoende rådgivning!](http://www.smaspararguiden.se/oberoende-radgivning/)
(<http://www.smaspararguiden.se/oberoende-radgivning/>)

Vi har på kort tid fått in flera frågor från läsare om rådgivningsföretaget Kapitalgruppen. Vi ser alla varningssignaler för ett bolag som använder oseriösa säljmetoder, försöker sälja dåliga produkter och hamnar på myndigheternas radar.

Kapitalgruppen i Skandinavien AB är ett bolag stationerat i Helsingborg som sysslar med finansiell rådgivning och försäkringsförmedling. Enligt årsredovisningen finns 10 anställda som omsätter 20 Mkr per år. Efter att vi både träffat

[rådgivningskunder \(https://www.smaspararguiden.se/oberoende-radgivning/\)](https://www.smaspararguiden.se/oberoende-radgivning/) samt haft flera läsare som hört av sig till oss och frågat om deras verksamhet är seriös tyckte vi att det var läge att gå in lite mer på djupet. Efter en sedvanlig granskning kan vi sammanfatta fyra anledningar att hålla sig borta:

- Kapitalgruppen är inte oberoende utan försörjer sig på provisioner. Detta leder ofrånkomligt till intressekonflikter där man som kund inte kan vara säker på om det är säljarens eller kundens bästa som står i fokus. Det är tyvärr vanligt men fortfarande något man bör undvika.
- På sin hemsida berättar Kapitalgruppen glatt att de säljer strukturerade produkter som är ökända för att vara dyra, riskfyllda och komplexa.
- Kapitalgruppen marknadsför sig genom telefonförsäljning. På sin Google Business-sida lämnar ett par missnöjda kunder recensioner där de haft negativa upplevelser om det. Dessutom finns en anmälan till Konsumentverket för olämplig säljmetod.
- Hos ARN finns tre processer mot Kapitalgruppen där konsumenter varit missnöjda, inte fått gehör från företaget och därför vänt sig till nämnden. Samtliga fick avslag men vittnar om att produkterna som sålts varit dyra och komplicerade och sannolikt gynnat säljaren mer än kunden.

Nedan redogör vi i mer detalj vad vi funnit.

Ordet som saknas: “oberoende”

Det intressanta för oss är inte att bolaget på sin hemsida föredömligt redovisar att de har tillstånd hos Finansinspektionen och licenser hos branschorganisationerna, för det säger tyvärr

väldigt lite om hur bra råd som lämnas. Det intressanta är istället vad de inte skriver. Nyckelordet som saknas är nämligen “oberoende” eftersom det är ett skyddat ord som bara får användas om man också är det. Det här tyder på att Kapitalgruppens verksamhet finansieras av någon form av provisioner från de produkter som säljs, vilket i sin tur leder till samma osunda intressekonflikter som Finansinspektionen varnat för i 14 år i rad (<https://www.smaspararguiden.se/blogg/finansinspektionen-for-14e-aret-i-rad-radgivare-ar-saljare/>). Det blir alltså viktigt för dig som kund att sortera vilka råd som gynnar rådgivaren och vilka som är bra för dig.

Säljer gärna strukturerade produkter

Vi har länge beklagat oss över att ett av finansbranschens lågvattenmärken, strukturerade produkter (<https://www.smaspararguiden.se/ordlista/strukturerad-produkt/>), är oskäligt dyra, riskabla och komplexa för konsumenterna.

(<https://www.smaspararguiden.se/ordlista/strukturerad-produkt/>)

Skärmdump från Finansinspektionens Youtube med Småspararguidens pratbubbla

Trots det säljs de in flitigt av oseriösa aktörer. Nyligen blev finansbolaget Exceed av med sitt tillstånd (<https://www.smaspararguiden.se/blogg/finansinspektionen-satter-antligen-stopp-for-exceed/>) i huvudsak för att de sålt just den här typen av produkter.

(<https://www.smaspararguiden.se/blogg/finansinspektionen-satter-antligen-stopp-for-exceed/>)

Så här lät det då:

Exceed har gett råd till kunder, många gånger äldre personer, att investera sina sparpengar i mycket komplexa och riskfyllda produkter utan att säkerställa att kunderna haft nödvändig kunskap om de stora riskerna. Ett annat exempel är att den information som Exceed lämnat till sina kunder om avgifter varit direkt missvisande.

Finansinspektionen

Kapitalgruppen stoltserar glatt med att sälja samma typer av produkter, vilket är en stor varningsflagga.

Kapitalförsäkringar

Denna form av investering ger er som kund möjligheten att slippa betala reavinstskatt på 30 % både vid försäljning, uttag och vid byte av fonder. Ni som kund får också genom kapitalgruppen tillgång till många av världens fonder. Denna form av sparande/investering passar kunder som båda månadssparar och gör engångsinvesteringar.

Tjänstepension

En arbetsgivare kan på olika sätt bekosta pension åt de anställda, i framtiden kommer dessa medel att inkomstbeskattas. Vi på kapitalgruppen hjälper er som kund att hitta rätt bolag och rätt förvaltningsstrategi. Vi på kapitalgruppen har alternativa sparformer som kan gynna er som kund i framtiden. Denna form av sparande/investering passar kunder som båda månadssparar och gör engångsinvesteringar.

Pensionsförsäkringar

De nya lagreglerna gällande pensionsförsäkringar trädde i kraft i 2015, vilket medför att ni som privatpersoner inte kan göra avdrag på privat pensionsförsäkringar i inkomstdeklarationen, detta gäller endast framtida inbetalningar. Premier som är inbetalad innan 2015 följer tidigare lagstiftning. Vi på kapitalgruppen hjälper er som kund att hitta rätt bolag och rätt förvaltningsstrategi. Vi på kapitalgruppen har alternativa sparformer som kan gynna er som kund i framtiden.

Investeringsparkonto

Ett investeringsparkonto (ISK) är ett konto för förvaring av värdepapper, och är ett alternativ till en traditionell värdepappersdepå eller en kapitalförsäkring. Skillnaden mellan dessa konton är framförallt skattemässig. Investeringsparkontot syftar till att underlätta handel med värdepapper och andra finansiella tillgångar genom att du inte behöver ta hänsyn till skattekonsekvenser vid köp eller försäljning eller ta upp dessa i din deklaration. Än så länge kan endast privatpersoner öppna och spara i ett investeringsparkonto. Sparformen är därmed inte tillgänglig för företag.

Fonder

I dag finns cirka 2 500 fonder på den svenska marknaden tillgängliga för svenska sparare. Det bäddar för konkurrens och mångfald. Fondsparande är den vanligaste sparformen i Sverige. Uppskattningsvis 85 procent av svenskarna sparar i fonder på ett eller annat sätt.

Fonder delas upp i olika fondkategorier, läs mer om fonder här.

Strukturerade produkter

Detta är en form av lösning där ni som kund har en räntebärande lösning i botten som ger er trygghet och säker framtid. På toppen används ett aktierelatert instrument för att få marknadens uppgång. Genom denna kombination får ni som kund en minimal risk, men ni har ändå möjligheten till en avkastning som kan överträffa marknadens aktieindex.

Skärmdump från Kapitalgruppens hemsida

Företaget agerar också anknutet ombud till bolaget Svensk Värdepappersservice som ägs av företaget Strukturinvest som har samma affärsmodell som Exceed. Vi har haft Strukturinvest på vår skitlista i ett par år (<https://www.smaspararguiden.se/blogg/topp-fem-skitprodukterna-pa-finansmarknaden-2020/>).

Upprepade rapporter om oseriös telefonsäljning

En annan viktig varningsflagg när vi granskar finansbolag är vilka försäljningsmetoder de använder. Kända ekobrottslingar som Falcon Funds och Allra baserade hela sin verksamhet på att lura in kunder genom telefonsäljning. Även Exceed gjorde det, [vilket min pappa fick uppleva \(https://www.smaspararguiden.se/blogg/exceed-forsokte-blasa-min-pappa-big-mistake/\)](https://www.smaspararguiden.se/blogg/exceed-forsokte-blasa-min-pappa-big-mistake/).

När vi undersökte frågan om telefonsäljning i finansbranschen ligger marknadspriset på att locka in en kund på ett möte på c:a 2000 kr. Till det kommer att de lägger mycket tid på själva mötena. Då förstår man att produkterna måste vara dyra för att kunna finansiera säljarna.

På Kapitalgruppens Google Business-sida lämnar folk omdömen som vittnar om just telefonsäljning.

Peter Hansen

1 review

★★★★★ 4 months ago

Otrevlig telefonförsäljning

Maria Possfelt

1 review

★★★★★ 2 years ago

Lite fascinerande men inte så lite oprofessionella! Jag blir uppringd av en trevlig kvinna som undrar om jag vill gå på en föreläsning om pensionssparande och hur pensionen fungerar. en extern föreläsare över en lunch. Efter lite fundering tänker jag att det kan vara bra med lite info och tackar ja. Dagen efter, samma dag som föreläsningen ska vara, ringer en annan person upp mig och undrar om jag verkligen ska gå på denna lunchen då jag haft kontakt med kapitalgruppen tidigare!! Om man upptäcker att man bjuder in någon som man bjudit in tidigare (för 4-5 år sedan), ringer man verkligen upp personen igen för att "avråda" från att gå på lunchen???. Nu var det den oberoende externa föreläsningen jag var intresserad av , inte er lunch. Att ni kontaktat mig för flera år sedan och jag ändå inte är kund , kanske kan vara ett bra tecken på att ni inte fångat mitt intresse innan.

Robert Lindblom

2 reviews

★★★★★ a year ago

Skall ni ha med dessa så kallade rådgivare att göra, så rekommenderar jag å det starkaste att ni minst har en jurist som kan hjälpa er, gärna en advokat, innan ni ens funderar på att skriva på något papper från dem!

Det kan spara er pengar och flera års nattsömn.

Skärmdump från Kapitalgruppens Google Business-sida

Dessutom finns en anmälan till Konsumentverket:

Ärendebeskrivning

Företag:	Kapitalgruppen
Typ av anmälan:	Deras säljmetod är olämplig
Kontaktsätt:	Telefonförsäljning
Datum när det anmällda inträffade:	20-09-26
Typ av vara/tjänst:	Vet ej/Annat
Bakgrund:	Jag blev uppringd på hemtelefonen och erbjuden digital rådgivning. När jag lämnat hemmet ringde hon tillbaka och krävde (hon bad inte ens hövligt) av mitt barn (13 år) att hon skulle ge ut mitt mobilnummer. När min dotter sa att hon inte kunde det så skrek kvinnan åt henne och slängde på luren. Sen ringde hon upp på samma barns mobil och kräver att få mitt mobilnummer. Nu ringer och SMS:ar både företaget och det externa bokningsföretaget på min dotters mobil.
Gäller anmälan ett företag?:	Ja
Gäller anmälan en vara eller en tjänst?:	Tjänst
Namnet på varan eller tjänsten:	Vet ej
Du valde "Vet ej / Annat". Här kan du skriva in ett eget alternativ.:	Någon typ rådgivning
Ange det nummer som telefonförsäljaren ringde från:	0704087200
Ange det nummer du blev uppringd på:	[REDACTED]
Har du haft tidigare kontakt med företaget?:	De ringde mig och frågade om jag var intresserad av digital rådgivning. Hon var otroligt påstridig och Jag sa att jag kunde vara intresserad för att bli av med henne. Fick lämna min emailadress.
Uppladdade bilagor:	Inga bilagor uppladdade

Anmälningar till Allmänna reklamationsnämnden

ARN, Allmänna reklamationsnämnden, hanterar ärenden där konsument och företag inte har kommit överens. Kapitalgruppen förekommer tre gånger i deras register där konsumenter yrkat på skadestånd för vårdslös rådgivning. I två av fallen har Kapitalgruppens säljare lurat in konsumenten i strukturerade produkter. I det tredje fallet har en dyr kapitalförsäkring sålts in i ett utländskt försäkringsbolag, något som inte tillfört något annat än sämre villkor och högre avgifter. I samtliga fall avslås konsumenternas krav vilket enligt oss är ett rejält underbetyg till konsumentskyddet.

Allmänna reklamationsnämnden

BESLUT
2020-04-14

Ånr 2019-20041
1(2)

ANMÄLARE

[REDACTED]

MOTPART

Kapitalgruppen i Skandinavien AB
Södra Brunnsvägen 70
253 60 Ramlösa

Nämndens beslut

Nämnden avslår kravet.

Allmänna reklamationsnämnden

BESLUT
2019-03-18

Ånr 2018-10818
1(4)

ANMÄLARE

[REDACTED]

MOTPART

Kapitalgruppen
Södra Brunnsvägen 70
253 60 Ramlösa

MOTPART TVÅ

Svensk Värdepappersservice AB
Grev Turegatan 14 4 tr
114 46 Stockholm

Nämndens beslut

Nämnden avslår [REDACTED] krav.

Allmänna reklamationsnämnden

BESLUT
2018-10-31

Ånr 2017-11522
1(4)

ANMÄLARE

[REDACTED]

MOTPART

Kapitalgruppen AB
Folke Bernadottes väg 445
256 57 Ramlösa

Nämndens beslut

Nämnden avslår [REDACTED] krav.

Utdrag från beslut hos ARN gällande Kapitalgruppen

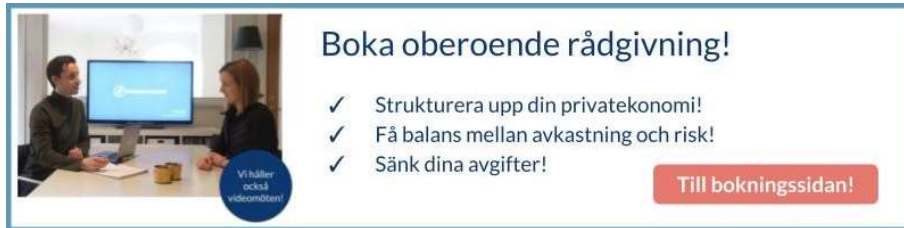
Enligt vår erfarenhet är det synnerligen mycket att ha tre anmälningar på en sådan liten verksamhet då det dessutom lär finnas ett mörkertal där konsumenter nått förlikning, inte känner till möjligheten att klaga eller helt enkelt inte orkar av olika skäl. Detta baserar vi på att vi hjälpt många konsumenter utreda rätten till skadestånd. (<https://www.smaspararguiden.se/krav-skadestand-for-vardslosa-rad/>)

Granskar vi en konkurrent?

I viss mån är Kapitalgruppen konkurrenter till oss. Vi sysslar båda med att prata med kunder om deras privatekonomi. Enligt vår mening är visserligen skillnaderna större än likheterna. Vi tar betalt för vår tid, är oberoende och ger råd. Kapitalgruppen säljer produkter som de i sin tur erhåller provisioner på. Försäljning och rådgivning är olika saker även om de tyvärr allt för ofta blandas ihop.

Kritiken vi lyfter här är inte hemlig utan fullt tillgänglig för var och en att ta del av hos myndigheterna. Tyvärr dyker de inte upp när man googlar, varför en kund som vill kontrollera om en rådgivare är seriös har ett litet arbete framför sig. Vi har nu gjort det jobbet åt framtida frågeställare och hänvisar alla som blir avskräckta till att vända sig till någon oberoende rådgivare istället. Oss (<https://www.smaspararguiden.se/oberoende-radgivning/>) eller någon av de handfull andra som finns.

Vi har ringt och mailat till Kapitalgruppen för en kommentar men inte fått något svar.

Boka oberoende rådgivning!

- ✓ Strukturera upp din privatekonomi!
- ✓ Få balans mellan avkastning och risk!
- ✓ Sänk dina avgifter!

Till bokningssidan!

Vi håller också videomöten!

[\(http://www.smaspararguiden.se/oberoende-radgivning/\)](http://www.smaspararguiden.se/oberoende-radgivning/)

OM FÖRFATTAREN

Patrick Siegbahn

Patrick Siegbahn är grävande finansgranskare, expert i Plånboken i P1, tidigare risk- och hedgefondanalytiker och grundare till Småspararguiden. [Läs mer om honom här](https://www.smaspararguiden.se/vilka-ar-vi/) (<https://www.smaspararguiden.se/vilka-ar-vi/>).

 Tags: [ARN \(https://www.smaspararguiden.se/tag/arn/\)](https://www.smaspararguiden.se/tag/arn/), [Fråga till Compricers expertpanel \(https://www.smaspararguiden.se/tag/fraga-till-compricers-expertpanel/\)](https://www.smaspararguiden.se/tag/fraga-till-compricers-expertpanel/), [kapitalgruppen \(https://www.smaspararguiden.se/tag/kapitalgruppen/\)](https://www.smaspararguiden.se/tag/kapitalgruppen/), [klagomål \(https://www.smaspararguiden.se/tag/klagomal/\)](https://www.smaspararguiden.se/tag/klagomal/), [strukturerad produkt \(https://www.smaspararguiden.se/tag/strukturerad-produkt/\)](https://www.smaspararguiden.se/tag/strukturerad-produkt/), [strukturinvest \(https://www.smaspararguiden.se/tag/strukturinvest/\)](https://www.smaspararguiden.se/tag/strukturinvest/), [svensk värdepappersservice \(https://www.smaspararguiden.se/tag/svensk-vardepappersservice/\)](https://www.smaspararguiden.se/tag/svensk-vardepappersservice/), [telefonförsäljning \(https://www.smaspararguiden.se/tag/telefonforsaljning/\)](https://www.smaspararguiden.se/tag/telefonforsaljning/).

« [Därför avråder vi från teknikfonder \(https://www.smaspararguiden.se/blogg/darfor-avrader-vi-fran-teknikfonder/\)](https://www.smaspararguiden.se/blogg/darfor-avrader-vi-fran-teknikfonder/)
Hur fungerar direktpension? » [\(https://www.smaspararguiden.se/blogg/hur-fungerar-direktpension/\)](https://www.smaspararguiden.se/blogg/hur-fungerar-direktpension/)

Disqus seems to be taking longer than usual.

Reload?

Disqus seems to be taking longer than usual.

Reload?

Våra tjänster

Oberoende rådgivning

- ✓ Strukturera upp din privatekonomi!
- ✓ Få balans mellan avkastning och risk!
- ✓ Sänk dina avgifter!

Till Bokningsidan!

(<https://www.smaspararguiden.se/oberoende-radgivning/>)

A banner for a pension report. On the left, a blue octagonal shape contains the text "Pensionsrapport". To its right is a preview of the report, which includes a title "Förhållandevis analys av ditt pensionsparade", a pyramid chart, and a table with columns for "Kategori", "Beskrivning", and "Värde". Below the preview is a red button with the text "Till Beställningssidan!".

[\(https://www.smaspararguiden.se/pensionsraddaren/\)](https://www.smaspararguiden.se/pensionsraddaren/)

A banner for a newsletter sign-up. On the left is a blue envelope icon. To its right is the text "Få våra tips, artiklar, avslöjanden och guider i din mailkorg". Below this text is a red button with the text "Prenumerera!".

[\(https://www.smaspararguiden.se/prenumerera-pa-vart-nyhetsbrev/\)](https://www.smaspararguiden.se/prenumerera-pa-vart-nyhetsbrev/)

<https://www.adlibris.com/se/bok>

[/mer-pengar-for-pengarna-spara-lana-och-forsakra-som-de-verkliga-experterna-9789188953926\)](https://www.adlibris.com/se/bok/mer-pengar-for-pengarna-spara-lana-och-forsakra-som-de-verkliga-experterna-9789188953926)

[Läs historien om Allra och hur vi avslöjade deras skumma affärer.](https://www.smaspararguiden.se/historien-om-allra/)

[\(https://www.smaspararguiden.se/historien-om-allra/\)](https://www.smaspararguiden.se/historien-om-allra/)

Senaste inläggen

[Topp fem skitprodukterna på finansmarknaden 2021](https://www.smaspararguiden.se/blogg/topp-fem-skitprodukterna-pa-finansmarknaden-2021)

[\(https://www.smaspararguiden.se/blogg/topp-fem-skitprodukterna-pa-finansmarknaden-2021/\)](https://www.smaspararguiden.se/blogg/topp-fem-skitprodukterna-pa-finansmarknaden-2021/) 2021-11-02

[Så pensionssparar du som egenföretagare](https://www.smaspararguiden.se/blogg/sa-pensionssparar-du-som-egenforetagare)

[\(https://www.smaspararguiden.se/blogg/sa-pensionssparar-du-som-egenforetagare/\)](https://www.smaspararguiden.se/blogg/sa-pensionssparar-du-som-egenforetagare/) 2021-10-26

[Finansinspektionen kastar ut nästa skojarbolag: Nord fondkommission](https://www.smaspararguiden.se/blogg/finansinspektionen-kastar-ut-nasta-skojarbolag-nord-fondkommission)

[\(https://www.smaspararguiden.se/blogg/finansinspektionen-kastar-ut-nasta-skojarbolag-nord-fondkommission/\)](https://www.smaspararguiden.se/blogg/finansinspektionen-kastar-ut-nasta-skojarbolag-nord-fondkommission/) 2021-10-13

[Behöver du en ekonomicoach?](https://www.smaspararguiden.se/blogg/behover-du-en-ekonomicoach/) [\(https://www.smaspararguiden.se/blogg/behover-du-en-ekonomicoach/\)](https://www.smaspararguiden.se/blogg/behover-du-en-ekonomicoach/)

2021-10-13

[Varning för Nordeas helkundserbudande](#)

(<https://www.smaspararguiden.se/blogg/varning-for-nordeas-helkundserbjudande/>) 2021-10-12

(<https://www.linkedin.com>

/company

(<https://www.linkedin.com>) (<https://www.smaspararguiden.se>)

Småspararguiden © 2020

Kontakt (<https://www.smaspararguiden.se/vilka-ar-vi#kontakt>) | Nyhetsbrev

(<http://www.smaspararguiden.se/prenumerera-pa-vart-nyhetsbrev/>) | Blogg

(<https://smaspararguiden.typeform.com/to/fPRexP>) |

Synpunkter/felanmälan/tips (<https://smaspararguiden.typeform.com/to/Zh437iY5>)

Ansvarig utgivare: Patrick Siegbahn

ANDRAHANDSYRKANDE

Kapitalgruppen i Skandinavien AB:s andrahandsyrkande avser nedan angivna påståenden, illustrationer och framställningar.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
PÅSTÅENDEN

INKOM: 2022-06-23
MÅLNR: PMT 17795-21
AKTBIL: 87

1. Rubriken ”Varning för Kapitalgruppen!”
2. Illustration 1 (bild med fyra negativa påståenden om Kapitalgruppen; att Kapitalgruppen är provisionsdrivna, säljer strukturerade produkter trots ”massiv kritik”, att Kapitalgruppens telefonförsäljning anmäls till Konsumentverket och att Kapitalgruppen blivit anmälda tre gånger till ARN).

Illustration 1

3. Formuleringen: ”Vi har på kort tid fått in flera frågor från läsare om rådgivningsföretaget Kapitalgruppen”.
4. Formuleringen: ”Vi ser alla varningssignaler för ett bolag som använder oseriösa säljmetoder, försöker sälja dåliga produkter och hamnar på myndigheternas radar”.
5. Formuleringen: ”Efter att vi både träffat rådgivningskunder samt haft flera läsare som hört av sig till oss och frågat om deras verksamhet är seriös tyckte vi att det var läge att gå in lite mer på djupet.”
6. Formuleringen: ”Efter en sedvanlig granskning kan vi sammanfatta fyra anledningar att hålla sig borta”.

7. Formuleringen: ”Kapitalgruppen är inte oberoende utan försörjer sig på provisioner. Detta leder ofrånkomligt till intressekonflikter där man som kund inte kan vara säker på om det är säljarens eller kundens bästa som står i fokus. Det är tyvärr vanligt men fortfarande något man bör undvika”.
8. Formuleringen: ”På sin hemsida berättar Kapitalgruppen glatt att de säljer strukturerade produkter som är ökända för att vara dyra, riskfyllda och komplexa”.
9. Formuleringen: ”Kapitalgruppen marknadsför sig genom telefonsäljning. På sin Google Business-sida lämnar ett par missnöjda kunder recensioner där de haft negativa upplevelser om det. Dessutom finns en anmälan till Konsumentverket för olämplig säljmetod”.
10. Formuleringen: ”Hos ARN finns tre processer mot Kapitalgruppen där konsumenter varit missnöjda, inte fått gehör från företaget och därför vänt sig till nämnden. Samtliga fick avslag men vittnar om att produkterna som sålts varit dyra och komplicerade och sannolikt gynnat säljaren mer än kunden”.
11. Formuleringen: ”Det intressanta för oss är inte att bolaget på sin hemsida föredömligt redovisar att de har tillstånd hos Finansinspektionen och licenser hos branschorganisationerna, för det säger tyvärr väldigt lite om hur bra råd som lämnas”.
12. Stycket: ”Det intressanta är istället vad de inte skriver. Nyckelordet som saknas är nämligen ”oberoende” eftersom det är ett skyddat ord som bara får användas om man också är det. Det här tyder på att Kapitalgruppens verksamhet finansieras av någon form av provisioner från de produkter som säljs, vilket i sin tur leder till samma osunda intressekonflikter som Finansinspektionen varnat för i 14 år i rad. Det blir alltså viktigt för dig som kund att sortera vilka råd som gynnar rådgivaren och vilka som är bra för dig”.
13. Formuleringen: ”Vi har länge beklagat oss över att ett av finansbranschens lågvattenmärken, strukturerade produkter, är oskäligt dyra, riskabla och komplexa för konsumenter” (under rubriken om att Kapitalgruppen gärna säljer strukturerade produkter).

14. Illustration 2 (en skärmbild från FI:s pressträff med pratbubblan ”...man gör inte annat än att lura konsumenterna”).

Illustration 2

15. Formuleringen: ”Trots det säljs de in flitigt av oseriösa aktörer. Nyligen blev finansbolaget Exceed av med sitt tillstånd i huvudsak för att de sålt just den här typen av produkter”.

16. Illustration 3 (en skärmbild från FI:s pressträff med pratbubblan ”Stora, systematiska brister i rådgivningen”).

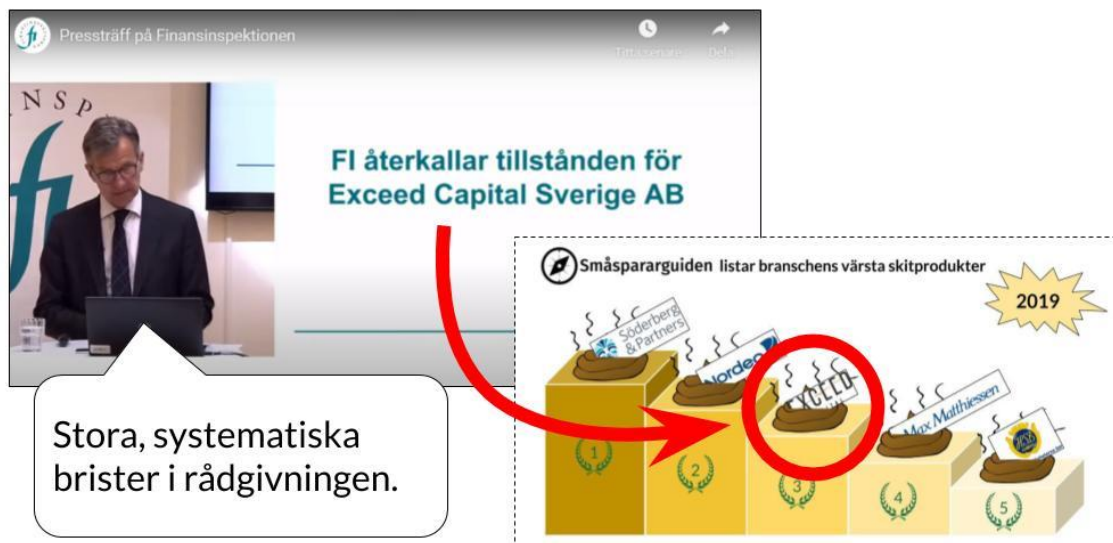

Illustration 3

17. Citat av FI: "Exceed har gett råd till kunder, många gånger äldre personer, att investera sina sparpengar i mycket komplexa och riskfyllda produkter utan att säkerställa att kunderna haft nödvändig kunskap om de stora riskerna. Ett annat exempel är att den information som Exceed lämnat till sina kunder om avgifter varit direkt missvisande" (skrivet med indrag och större typsnitt).

18. Formuleringen: "Kapitalgruppen stoltserar glatt med att sälja samma typer av produkter, vilket är en stor varningsflagga".

19. Illustration 4 (en Skärmbild av Kapitalgruppens webbplats).

Kapitalgruppen

OM OSS ▼ TILLSTÅND OCH REGLER TJÄNSTER KONTAKT LOGGA IN

Kapitalförsäkringar

Denna form av investering ger er som kund möjligheten att slippa betala reavinstskatt på 30 % både vid försäljning, uttag och vid byte av fonder. Ni som kund får också genom kapitalgruppen tillgång till många av världens fonder. Denna form av sparande/investering passar kunder som båda månadssparar och gör engångsinvesteringar.

Tjänstepension

En arbetsgivare kan på olika sätt bekosta pension åt de anställda, i framtiden kommer dessa medel att inkomstbeskattas. Vi på kapitalgruppen hjälper er som kund att hitta rätt bolag och rätt förvaltningsstrategi. Vi på kapitalgruppen har alternativa sparformer som kan gynna er som kund i framtiden. Denna form av sparande/investering passar kunder som båda månadssparar och gör engångsinvesteringar.

Pensionsförsäkringar

De nya lagreglerna gällande pensionsförsäkringar trädde i kraft i 2015, vilket medför att ni som privatpersoner inte kan göra avdrag på privat pensionsförsäkringar i inkomstdeklarationen, detta gäller endast framtida inbetalningar. Premier som är inbetalad innan 2015 följer tidigare lagstiftning. Vi på kapitalgruppen hjälper er som kund att hitta rätt bolag och rätt förvaltningsstrategi. Vi på kapitalgruppen har alternativa sparformer som kan gynna er som kund i framtiden.

Investeringssparkonto

Ett investeringssparkonto (ISK) är ett konto för förvaring av värdepapper, och är ett alternativ till en traditionell värdepappersdepå eller en kapitalförsäkring. Skillnaden mellan dessa konton är framförallt skattemässig. Investeringsparkontot syftar till att underlätta handel med värdepapper och andra finansiella tillgångar genom att du inte behöver ta hänsyn till skattekonsekvenser vid köp eller försäljning eller ta upp dessa i din deklaration. Än så länge kan endast privatpersoner öppna och spara i ett investeringssparkonto. Sparformen är därmed inte tillgänglig för företag.

Fonder

I dag finns cirka 2 500 fonder på den svenska marknaden tillgängliga för svenska sparare. Det bäddar för konkurrens och mångfald. Fondsparande är den vanligaste sparformen i Sverige. Uppskattningsvis 85 procent av svenskarna sparar i fonder på ett eller annat sätt.

Fonder delas upp i olika fondkategorier, läs mer om fonder [här](#).

Strukturerade produkter

Detta är en form av lösning där ni som kund har en räntebärande lösning i botten som ger er trygghet och säker framtid. På toppen används ett aktierelatert instrument för att få marknads uppgång. Genom denna kombination får ni som kund en minimal risk, men ni har ändå möjligheten till en avkastning som kan överträffa marknads aktieindex.

Illustration 4

20. Formuleringen: ”Företaget agerar också anknutet ombud till bolaget Svensk Värdepappersservice som ägs av företaget Strukturinvest som har samma affärsmodell som Exceed. Vi har haft Strukturinvest på vår skitlista i ett par år”.

21. Illustration 5 (en bild med fem staplar med avföring varav det bolag som Kapitalgruppen är ombud åt representeras av den ena högen med avföring).

Illustration 5

22. Rubriken: ”Upprepade rapporter om oseriös telefonsäljning”.

23. Formuleringen: ”En annan viktig varningsflagg när vi granskar finansbolag är vilka försäljningsmetoder de använder. Kända ekobrottslingar som Falcon Funds och Allra baserade hela sin verksamhet på att lura in kunder genom telefonsäljning”.

24. Formuleringen: ”När vi undersökte frågan om telefonsäljning i finansbranschen ligger marknadspriset på att locka in en kund på ett möte på c:a 2000 kr. Till det kommer att de lägger mycket tid på själva mötena. Då förstår man att produkterna måste vara dyra för att kunna finansiera säljarna”.

25. Illustration 6 (en bild av Kapitalgruppens recensioner där alla negativa är samlade och alla positiva är bortskurna).

Peter Hansen

1 review

★★★★★ 4 months ago

Otrevlig telefonsäljning

Maria Possfelt

1 review

★★★★★ 2 years ago

Lite fascinerande men inte så lite oprofessionella! Jag blir uppringd av en trevlig kvinna som undrar om jag vill gå på en föreläsning om pensionssparande och hur pensionen fungerar. en extern föreläsare över en lunch. Efter lite fundering tänker jag att det kan vara bra med lite info och tackar ja. Dagen efter, samma dag som föreläsningen ska vara, ringer en annan person upp mig och undrar om jag verkligen ska gå på denna lunchen då jag haft kontakt med kapitalgruppen tidigare!! Om man upptäcker att man bjuder in någon som man bjudit in tidigare (för 4-5 år sedan), ringer man verkligen upp personen igen för att "avråda" från att gå på lunchen???. Nu var det den oberoende externa föreläsningen jag var intresserad av , inte er lunch. Att ni kontaktat mig för flera år sedan och jag ändå inte är kund , kanske kan vara ett bra tecken på att ni inte fångat mitt intresse innan.

Robert Lindblom

2 reviews

★★★★★ a year ago

Skall ni ha med dessa så kallade rådgivare att göra, så rekommenderar jag å det starkaste att ni minst har en jurist som kan hjälpa er, gärna en advokat, innan ni ens funderar på att skriva på något papper från dem!

Det kan spara er pengar och flera års nattsömn.

Illustration 6

26. Illustration 7 (en bild av en anmälan till Konsumentverket under texten att det "finns en anmälan till Konsumentverket" mot Kapitalgruppen).

Ärendebeskrivning

Företag: Kapitalgruppen

Typ av anmälan: Deras säljmetod är olämplig

Kontaktsätt: Telefonförsäljning

Datum när det anmälda inträffade: 20-09-26

Typ av vara/tjänst: Vet ej/Annat

Bakgrund:

Jag blev uppringd på hemtelefonen och erbjuden digital rådgivning. När jag lämnat hemmet ringde hon tillbaka och krävde (hon bad inte ens hövligt) av mitt barn (13 år) att hon skulle ge ut mitt mobilnummer. När min dotter sa att hon inte kunde det så skrek kvinnan åt henne och slängde på luren. Sen ringde hon upp på samma barns mobil och kräver att få mitt mobilnummer. Nu ringer och SMS:ar både företaget och det externa bokningsföretaget på min dotters mobil.

Gäller anmälan ett företag?: Ja

Gäller anmälan en vara eller en tjänst?: Tjänst

Namnet på varan eller tjänsten: Vet ej

Du valde "Vet ej / Annat". Här kan du skriva in ett eget alternativ.: Någon typ rådgivning

Ange det nummer som telefonförsäljaren ringde från: 0704087200

Ange det nummer du blev uppringd på:

Har du haft tidigare kontakt med företaget?: De ringde mig och frågade om jag var intresserad av digital rådgivning. Hon var otroligt påstridig och Jag sa att jag kunde vara intresserad för att bli av med henne. Fick lämna min emailadress.

Uppladdade bilagor: Inga bilagor uppladdade

Illustration 7

27. Rubriken: "Anmälningar till Allmänna reklamationsnämnden".

28. Stycket: "ARN, Allmänna reklamationsnämnden, hanterar ärenden där konsument och företag inte har kommit överens. Kapitalgruppen förekommer tre gånger i deras register där konsumenter yrkat på skadestånd för vårdslös rådgivning. I två av fallen har Kapitalgruppens säljare lurat in konsumenten i strukturerade produkter. I det tredje fallet har en dyr kapitalförsäkring sålts in i ett utländskt försäkringsbolag, något som inte tillfört något annat än sämre villkor och högre avgifter. I samtliga fall avslås konsumenternas krav vilket enligt oss är ett rejält underbetyg till konsumentskyddet".

29. Illustration 8 (en bild av sammanfogade delar av tre ARN-ärenden)

ANMÄLARE
[REDACTED]

MOTPART
Kapitalgruppen i Skandinavien AB
Södra Brunnsvägen 70
253 60 Ramlösa

Nämndens beslut

Nämnden avslår kravet.

ANMÄLARE
[REDACTED]

MOTPART
Kapitalgruppen
Södra Brunnsvägen 70
253 60 Ramlösa

MOTPART TVÅ
Svensk Värdepappersservice AB
Grev Turegatan 14 4 tr
114 46 Stockholm

Nämndens beslut

Nämnden avslår [REDACTED] krav.

ANMÄLARE
[REDACTED]

MOTPART
Kapitalgruppen AB
Folke Bernadottes väg 445
256 57 Ramlösa

Nämndens beslut

Nämnden avslår [REDACTED] krav.

Illustration 8

30. Formuleringen: ”Enligt vår erfarenhet är det synnerligen mycket att ha tre anmälningar på en sådan liten verksamhet då det dessutom lär finnas ett mörkertal där konsumenterna nått förlikning, inte känner till möjligheten att klaga eller helt enkelt inte orkar av olika skäl. Detta baserar vi på att vi hjälpt många konsumenterna utreda rätten till skadestånd”.

- 31. Formuleringen: ”Kapitalgruppen säljer produkter som de i sin tur erhåller provisioner på. Försäljning och rådgivning är olika saker även om de tyvärr allt för ofta blandas ihop”.**
- 32. Stycket: ”Kritiken vi lyfter här är inte hemlig utan fullt tillgänglig för var och en att ta del av hos myndigheterna. Tyvärr dyker de inte upp när man googlar, varför en kund som vill kontrollera om en rådgivare är seriös har ett litet arbete framför sig. Vi har nu gjort det jobbet åt framtida frågeställare och hänvisar alla som blir avskräckta till att vända sig till någon oberoende rådgivare istället.”**
- 33. Formuleringen: ”Vi har ringt och mailat till Kapitalgruppen för en kommentar men inte fått något svar”.**